

— TÄZE EÝÝAMDA BERKARAR DÖWLETIMIZI MUNDAN BEÝLÄK-DE ÖSDÜRMÄGE, ILATYMYZYŇ ÝAŞAÝYŞ-DURMUŞ DEREJESINI HAS-DA ÝOKARLANDYRMAGA, ÄHLI UGURLAR BOÝUNÇA YKDYSADY ÖSÜŞLERI, ÄGIRT ULY ÖŇEGIDIŞLIKLERI GAZANMAGA GÖNÜKDIRILEN IŞLERI ALYP BARÝARYS.

BERKARAR DÖWLETIN TÄYZE EÝÝAMMINNÍ GALKKINNYY DÖWLET ADAM ÜĞINDIRI

DÜNYÄDE BMG TARAPYNDAN YKRAR EDILEN ILKINJI BITARAP DÖWLET — BU BIZIN ATA WATANYMYZ - EZIZ TÜRKMENISTANDYR!

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Ministrler Kabineti

Gündelik gazet. № 283 (30549). 2022-nji ýylyň 29-njy oktýabry. Şenbe.

TÜRKMENISTANYŇ MINISTRLER KABINETINIŇ MEJLISI

Su gün hormatly Prezidentimiz Serdar miýetini nygtady. Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Mily meseleler ara alnyp maslahatlaşyldy rvnv ösdürmäge gönükdirilen resminamalaryň taslamalaryna garaldy.

Ilki bilen, Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygynyň orunbasary K.Babaýewe söz berildi. Ol ýurdumyzyň kanunçylygyny kämilleşdirmek boýunça alnyp Başlygynyň arasynda geçirilen telefon barylýan işler barada maglumat berdi. Bellenilişi ýaly, şu ýylyň 22-nji oktýabrynda Milli Geňesiň Halk Maslahatynyň Baslygy Gurbanguly Berdimuhamedowyň başlyklygynda geçirilen mejlisiň barşynda Arkadagymyz ýurdumyzda resmi saparwelaýatlaryň dolandyryş-çäk gurluşyny mundan beýläk-de kämilleşdirmek bo- Prezidenti Şawkat Mirziýoýew bilen duýunça alnyp barylýan işleriň jemi jemlendi we birnäçe teklipler öňe sürüldi, öňde durýan wezipeleri üstünlikli amala aşyr- kara gün tertibiniň derwaýys meselelerini magyň anyk ugurlary kesgitlenildi. Şeý- çözmekde parlament diplomatiýasynyň le-de mejlisiň dowamynda Milli Geňeşiň gurallaryndan işjeň peýdalanmak babat-Halk Maslahatynyň Başlygy döwlet maksatnamalaryndan gelip çykýan Durnukly aýtdy. ösüş maksatlaryny hem-de wezipelerini

25-nji oktýabrda Milli Geňesiň Halk nistrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini Maslahaty Milli Geňeşiň Mejlisi bilen bigeçirdi. Onda ýurdumyzy durmuş-ykdy- lelikde iş maslahatyny geçirip, ýurdumyzsady taýdan ösdürmegiň maksatnama- da dolandyryş-çäk birliklerine gaýtadan laryny ýerine ýetirmek bilen baglanyşyk- seretmek bilen bagly meseleleri gysga wagtda çözmek boýunça anyk çäreleri hem-de milli ykdysadyýetimiziň pudakla- ara alyp maslahatlaşdy. Halkara hyzmatdaşlygy ösdürmek boýunça işler dowam

> Golaýda Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygy bilen Gazagystan Respublikasynyň Parlamentiniň Senatynyň arkaly söhbetdeşligiň barşynda parlamentara hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmäge taraplaryň gyzyklanma bildirýändigi tassyklanyldy. 21-nji oktýabrda Gahryman da bolan Özbegistan Respublikasynyň şuşyk geçirdi. Belent mertebeli myhman Gahryman Arkadagymyzyň sebit we halda başlangyçlaryny doly goldaýandygyny

Halk Maslahatynyň agzalary raýatlar,

AŞGABAT, 28-nji oktýabr (TDH). dyryş-çäk gurluşyny kämilleşdirmegiň äh- malaryň wekilleri bilen duşuşyp, wagyz- we onuň maddy-enjamlaýyn binýadyny zyň obasenagat toplumyny ammiak selitnesihat işlerini geçirýärler.

Hormatly Prezidentimiz Serdar läk-de kämilleşdirmek meseleleriniň möhümdigini nygtady. Soňky ýyllarda «Türk- habar berildi. menistanyň dolandyryş-çäk gurluşynyň meselelerini çözmegiň tertibi hakynda» Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda birnäçe özgertmeler amala aşyryldy hem-de häzirki wagtda bu işi dowam etdirmek zerurdyr diýip, döwlet Baştutanymyz belledi.

Şeýle-de hormatly Prezidentimiz Halk Maslahatynyň agzalarynyň halkymyzyň durýandygyny belledi. Nebitgaz senagaabadançylygyny ýokarlandyrmaga gönükdirilen täze konsepsiýalary, döwlet maksatnamalaryny we meýilnamalaryny yzygiderli kämilleşdirilmegi bilen gönüden- zerur bolan himiýa önümlerini satyn alişläp taýýarlamaga hem-de amala aşyr- göni baglydyr. Şunuň bilen baglylykda, maga, ilatyň arasynda wagyz-nesihat çärelerini geçirmäge işjeň gatnaşmagynyň zerurdygyny nygtady.

nyň orunbasary Ş.Abdrahmanow ýangyç- rejeli peýdalanylyşy we ýurdumyzda möwhususan-da, «Türkmengaz» döwlet kon- da hasabat berdi. Döwlet Baştutanymyzyň üstünlikli çözmekde welaýatlaryň dolan- ýerli dolandyryş edaralarynyň we gura- lylykda, pudagy diwersifikasiýalaşdyrmak ýurdumyzyň Suw üpjünçilik meseleleri bo- hödürlenildi

yzygiderli pugtalandyrmak, innowasion tehnologiýalary ornaşdyrmak arkaly ýur-Berdimuhamedow ilat üçin has amatly şert- dumyzyň nebitgaz pudagyny depginli ösleri döretmek maksady bilen, her bir sebitiň dürmek, içerki we daşarky bazarlarda uly önümcilik birleşiginiň durkuny täzelemek mümkinçiliklerini nazara alyp, ýurdumyzyň isleg bildirilýän, ýokary hilli nebithimiýa dolandyryş-çäk gurluşyny mundan beý- önümleriniň öndürilýän möçberlerini artdyrmak boýunça görülýän çäreler barada

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, gazhimiýa senagatynyň kuwwatlyklaryny artdyrmagyň, tebigy gazy gaýtadan işlemegiň we öndürilýän önümleriň möçberlerini ýokarlandyrmagyň häzirki wagtda ýurdumyzyň ýangyc-energetika toplumyny tynyň netijeli işi onuň düzümleriniň döwrebaplaşdyrylmagy, tehniki serişdeleriniň döwlet Baştutanymyz wise-premýere bu ugurdaky işi dowam etdirmegi tabşyrdy.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orun-Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygy- basary A. Ýazmyradow suw serişdeleriniň serninde alnyp barylýan işleriň ýagdaýy suw hojalygy boýunça öňde goýan wezi-

ýunça hökümet topary tarapyndan ekerancylyk meýdanlarynyň melioratiw ýagdaýyny gowulandyrmak we suw serişdelerini rejeli peýdalanmak boýunça degişli işler alnyp barylýar. Diýarymyzyň dag eteklerindäki çeşme hem-de ýerasty süýji suwlary çykarýan dik guýularyň suwlaryny netijeli ulanmak üçin zerur çäreler görülýär.

Pagta hasylyny gysga wagtda we ýitgisiz ýygnap almak üçin zerur tagallalaryň edilýändigi, bugdaý ekişiniň agrotehniki kadalara laýyklykda dowam etdirilýändigi habar berildi. Şunuň bilen bir hatarda, Daşoguz we Lebap welaýatlarynda daýhanlar köpçülikleýin şaly oragyna, Mary welaýatynda bolsa gant şugundyrynyň hasylyny ýygnamaga girişdiler.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hasabaty diňläp, obasenagat toplumynyň milli ykdysadyýetimizdäki möhüm ornuny nygtady we ýetişdirilen pagta hasylyny öz wagtynda, ýitgisiz ýygnap almagyň, bugdaý ekişini bellenilen agrotehniki möhletlerde tamamlamagyň zerurdygyny belledi. Döwlet Baştutanymyz ýurdumyzda azyk bolçulygyny üpjün etmek boýunça wezipeleriň üstünlikli ýerine ýetirilmeginiň ähmiýeti barada aýdyp, şalynyň we gant şugundyrynyň, beýleki gök-bakja ekinleriniň ýetişdirilen bereketli hasylyny ýygnap almak işleriniň ýokary guramaçylyk derejesiniň üpjün edilmegini tabsyrdy.

Hormatly Prezidentimiz ekerançylyk meýdanlarynyň suw üpjünçilik meselelerine hemmetaraplaýyn we ylmy esasda çemeleşilmelidigine ünsi çekip, şunda dünýä tejribesiniň, iň täze usullaryň peýdalanylmagynyň esasy talap bolup durýandygyny belledi hem-de wise-premýere degişli tabşyryklary berdi.

basary Ç.Purçekow himiýa senagatynyň namanyň ýerine ýetirilişine berk gözegçikärhanalarynyň, hususan-da, oba hojalygy üçin zerur bolan dökünleri öndürýän «Maryazot» önümçilik birleşiginiň kuwwatyny artdyrmak boýunça görülýän çäreler barada hasabat berdi. Bellenilişi ýaly, ýurdumyrasy bilen doly üpjün etmek hem-de onuň importyny aradan aýyrmak boýunça alnyp barylýan işleriň çäklerinde «Maryazot» we döwrebaplaşdyrmak meýilleşdirilýär.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hasabaty diňläp, pudagyň öňünde durýan ilkinji nobatdaky wezipeleri kesgitläp, ýurdumyzyň oba hojalyk önümlerini öndürijileri zerur bolan dökünler bilen üpjün etmek maksady bilen, himiýa senagatynyň ähli önümçilik kärhanalarynyň netijeli işini gazanmagyň hem-de işleýän kärhanalary yzygiderli ösdürmegiň ileri tutulýan ugurlary bolup döwrebaplaşdyrmagyň möhümdigini aýt- ma senagatynyň ýurdumyzyň ykdysadydy we bu babatda wise-premýere anyk tabşyryklary berdi.

Soňra wise-premýer daşary ýurtlardan mak hem-de daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen gatnaşyklary gineltmek boyunça alnyp barylýan işler barada hasabat berdi. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyzyň garamagyna «Türkmenhimiýa» döwlet konserni bilen Özbegistan Resenergetika toplumynyň důzůmlerinde, sůmleýin oba hojalyk işleriniň barşy bara- publikasynyň «Navoiy Milling» jogapkärçiligi çäkli jemgyýetiniň arasynda fosforit ununy satyn almak barada şertnamany barada hasabat berdi. Şunuň bilen bag- pelerini ýerine ýetirmek maksady bilen, baglaşmak hakynda Kararyň taslamasy

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň obasenagat toplumyny mineral dökünler bilen ýeterlik möçberde üpjün etmegiň hem-de himiýa önümçilikleriniň netijeli işlemegi üçin ähli şertleri döretmegiň wajypdygyna ünsi çekip, degişli Karara gol çekdi we resminamany sanly ulgam arkaly iberip, wise-premýere birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary Ç.Purçekow hormatly Prezidentimiziň durmuşa geçirýän energetika syýasatyny üstünlikli amala aşyrmak maksady bilen görülýän çäreler barada hasabat berdi. Bellenilişi ýaly, elektrik energiýasynyň eksport ugurlaryny diwersifikasiýalaşdyrmak şol syýasatyň möhüm ugurlarynyň biri bolup durýar. Goňşy ýurtlara iberilýän türkmen elektrik energiýasynyň möçberiniň yzygiderli artdyrylmagy amala aşyrylýan işleriň netijeli häsiýete eýedigine şaýatlyk edýär. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyzyň garamagyna Energetika ministrliginiň «Türkmenenergo» döwlet elektroenergetika korporasiýasy bilen Özbegistan Respublikasynyň «Özbegistanyň milli elektrik ulgamlary» paýdarlar jemgyýetiniň arasynda baglasylan sertnama goşmaça Ylalaşygy baglaşmak hakynda Kararyň taslamasy hödürlenildi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň energiýa ulgamynyň kuwwatlyklaryny yzygiderli artdyrmak boýunça işleriň wajypdygyny nygtady. Energiýa ulgamy diňe bir Diýarymyzyň çäginde elektrik energiýasynyň ygtybarly we durnukly iberilmegini üpjün etmek bilen çäklenmän, eýsem, onuň daşary ýurtlara iberilýän möçberini artdyrmaga hem ýardam etmelidir. Döwlet Baştutanymyz hödürlenen Karara gol çekip, ony wise-premýere Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orun- sanly ulgam arkaly iberdi hem-de resmiligi üpjün etmegi tabşyrdy

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary B.Atdaýew dokma senagatynyň kärhanalaryny pagta önümleri bilen üpjün etmek boýunça görülýän çäreler barada hasabat berdi. Nygtalyşy ýaly, Türkmenistanda iň täze we ýokary tehnologiýaly dokma kärhanalary işe girizilýär, hereket edýänleri döwrebaplaşdyrylýar, olaryň önümçilik kuwwatlyklary yzygiderli artdyrylýar. Bularyň ählisi dokma pudagyny ösdürmegiň strategiýasyny durmuşa geçirmegiň, ony öňdäki hatarlara çykarmagyň, hil taýdan ýokary ölçeglere laýyk gelýän, bäsdeşlige ukyply önümleriň dürli görnüşlerini öndürmegiň hasabyna düşewüntliligi artdyrmagyň ýolunda möhüm ädimlerdir.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hasabaty diňläp, ägirt uly serişdeler kuwwatyna eýe bolan dokýetiniň gaýtadan işleýän ulgamyny okgunly ösdürmegiň aýdyň mysalyna öwrülendigini belledi. Pudagyň önümçilik binýady yzygiderli döwrebaplaşdyrylýar, ýokary hilli taýýar önümleriň görnüşleri giňeldilýär. Şunuň bilen baglylykda, obasenagat toplumynyň we dokma pudagynyň toplumlaýyn hemde bilelikdäki sazlaşykly işi, dokma kärhanalaryny senagat taýdan gaýtadan işlemek üçin pagta süýüminiň dürli görnüşleri bilen ýeterlik derejede üpjün etmek gaýragoýulmasyz wezipeleriň hatarynda durýar diýip, döwlet Baştutanymyz aýtdy.

(Dowamy 2-nji sahypada).

GARAŞSYZ, HEMIŞELIK BITARAP TÜRKMENISTANYŇ ITŞYNASLARYNA, TÜRKMEN ALABAÝYNYŇ JANKÖYERLERINE WE MÄHRIBAN HALKYMYZA

Eziz watandaşlar! Hormatly itşynaslar!

Sizi «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynda milli gymmatlygymyz bolan türkmen alabaýlarynyň hormatyna olaryň şan-şöhratyny dünýä ýaýmak, işleriňizde uly üstünlikleri arzuw ed- çykarmaga uly mümkinçilik berýär.

Olaryň dünýädäki meşhurlygy barha

Hormatly itsynaslar!

uly dabara bilen bellenilýän Türk- döwürlerden gaýdýan milli itşynaslyk lamak boýunça hem yzygiderli işler men alabaýynyň baýramy mynasy- sungatyny ösdürmek üçin zerur bolan betli tüýs ýürekden gutlaýaryn. Size ähli şertler döredilýär. Bu möhüm pumähriban halkymyzyň göz-guwanjy- dagy ösdürmek maksady bilen, Hal- lumynda türkmen alabaýlarynyň halna, milli buýsanjyna öwrülen türkmen kara «Türkmen alabaý itleri» assosiaalabaýlaryny ösdürip ýetişdirmek, siýasynyň döredilmegi dünýäniň dürli döwletleri bilen bu ugurda alnyp barylitşynaslyk sungatyny yzygiderli ös- ýan halkara hyzmatdaşlygyň gerimini dürmek ugrunda alyp barýan asylly has-da giňeltmäge, täze derejelere arassalygyny gorap saklamak, olaryň

Dünýäniň iň gadymy itleriniň biri Galkynyşy döwründe-de bu pudahasaplanýan türkmen alabaýy merda- gy ösdürmäge aýratyn üns berilýär. na halkymyzyň genji-hazynasydyr we Ýurdumyzyň sebitlerinde we Aşgabat ge, bu ugurda dünýä döwletleri bilen asyrlardan gözbaş alýan milli mirasy- şäherinde dünýä ölçeglerine laýyk özara tejribe alyşmaga, netijeli halka- gasy bolan alabaýlarymyzda hemişe dyr. Türkmen alabaýlary eýesine we- gelýän türkmen alabaýlarynyň mer- ra hyzmatdaşlygy ýola goýmaga, it- mertligiň, gaýduwsyzlygyň, wepadar-

bilen bütin dünýäde giňden tanalýar. rymyz üçin döwrüň talaplaryna laýyk iş şertlerini has-da gowulandyrmaga Türkmen alabaý itleri gadymy topraiş alyp barmaga giň mümkinçilikler döredildi we döredilýär.

Ýurdumyzda bu örän möhüm pu-Garaşsyz ýurdumyzda gadymy dak üçin ýörite hünärmenleri taýýaralnyp barylýar. Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň topkara bäsleşiklerini geçirmek üçin ähli zerur şertler döredildi. Türkmen itşynaslary tarapyndan milli buýsanjymyz bolan alabaýlarymyzyň tohum baş sanyny artdyrmak, şan-şöhraty-Berkarar döwletiň täze eýýamynyň ny dünýä ýaýmak ugrunda hem uly işler alnyp barylýar. Geljekde-de ýurdumyzda itçilik pudagyny ösdürmä-

döwletimiz tarapyndan uly üns berler. Hormatly itşynaslar!

Gadymy türkmen topragynda merdana ata-babalarymyz tarapyndan asyrlaryň dowamynda kemala getirilip, tohum arassalygy saklanyp gel-Halkymyzyň guwanjyna, ýakyn syrdaşyna öwrülen alabaýlarymyz il-gülarymyz milli seçgiçiligiň ajaýyp nus- de uly üstünlikleri arzuw edýärin. padarlygy, batyrlygy, gaýduwsyzlygy kezleriniň gurulmagy bilen, itsynasla- synaslarymyzyň ýasaýys-durmus we lygyň ajaýyp nysanlaryny görüpdirler.

gymyzyň gudratydyr, mukaddes türkmen ojagynyň ýaraşygydyr we bahasyna ýetip bolmajak gymmatlygydyr.

Eziz watandaşlar!

Hormatly itşynaslar! Sizi ösüşleriň ýoly bilen ynamly nen, umumadamzat gymmatlygyna öňe barýan Garaşsyz, hemişelik Bitaöwrülen alabaýlarymyz Ýer ýüzün- rap Watanymyzda şan-şöhraty dünýä de bar bolan tohum itleriň arasynda dolan edermen alabaýlarymyzyň şaiň naýbaşylarynyň biri hasaplanýar. nyna uly dabara beslenip bellenilýän Türkmen alabaýynyň baýramy mynasybetli ýene-de bir gezek tüýs ýüreknümiziň köňül buýsanjydyr. Ynsan den gutlaýaryn. Size berk jan saglyk, bilen türkmen alabaýynyň arasynda- uzak ömür, maşgala abadançylygyny, ky dostluk, wepadarlyk gatnaşyklary türkmen itşynaslyk sungatyny munnusgawy eserlerimizde hem öz aýdyň dan beýläk-de kämilleşdirmek we ösbeýanyny tapýar. Merdana ata-baba- dürmek ugrunda alyp barýan işleriňiz-

> Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW.

Türkmenistanyň Prezidenti Türkiýe Respublikasynyň Prezidentini gutlady

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Türkiýe Respublikasynyň Prezidenti Rejep Taýyp Ärdogana we doganlyk türk halkyna ýurduň milli baýramy — Türkiýe Respublikasynyň güni mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny, iň gowy arzuwlaryny iberdi.

«Siziň parasatly baştutanlygyňyzda Türkiýe Respublikasy döwlet esaslaryny berkitmekde, halkyň hal-ýagdaýyny gowulandyrmakda we ýurduň halkara giňişlikdäki abraýyny ýokarlandyrmakda uly üstünlikleri gazandy» diýlip, gutlag hatynda bellenilýär. Döwlet Baştutanymyz: «Biz Türkmenistan bilen Türkiýe Respublikasynyň arasyndaky doganlyk gatnaşyklara ýokary baha berýäris» diýip nygtady we bu gatnasyklaryň iki ýurduň halklarynyň bähbidine mundan beýläk-de ösdüriljekdigine ynam bildirdi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow ýakvmly mümkincilikden peýdalanyp. Prezident Rejep Taýyp Ärdogana berk jan saglyk, bagtyýarlyk, jogapkärli döwlet işinde üstünlik, Türkiýe Respublikasynyň doganlyk halkyna bolsa parahatçylyk, rowaçlyk, abadançylyk arzuw etdi.

(TDH)

BITARAP, GARAȘSYZ TOPRAGYN NURDUR,

TÜRKMENISTANYŇ MINISTRLER KABINETINIŇ MEJLISI

(Başlangyjy 1-nji sahypada).

Şeýle-de wise-premýer Dokma senagaty ministrliginiň daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen gatnaşyklaryny ösdürmek, şol sanda dokma kärhanalarynyň işini we dirmek boýunça amala aşyrylýan işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ileri tutulýan milli ugurlary we dünýäniň ykdysady giňişliginde umumy gosulysmak ýagdaýlaryny nazara almak bilen, innowasion ykdysadyýetiň okgunly ösýändiginiň aýdyň mysaly bolup durýan dokma pudagyny hem-de kärhanalary dolandyrmak ulgamlaryny döwrebaplaşdyrmaga ünsi çekdi we bu babatda wise-premýere birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary M.Mämmedowa şu ýylyň noýabr aýynda geçirilmegi meýilleşdirilýän çäreleriň we medeni-durmuş maksatly desgalaryň açylyp ulanmaga berilmegi mynasybetli dabaralaryň maksatnamasy barada hasabat berdi.

Baýramçylyklar we şanly wakalar mynasybetli dürli maslahatlary, «tegelek stol» söhbetdeşliklerini, döredijilik duşuşyklaryny, brifingleri, mediaforumlary, konsertleri hem-de wagyz-nesihat çärelerini geçirmek meýilleşdirilýär. Bulardan başga-da, ýurdumyzyň welaýatlarynda we Aşgabat şäherinde dürli sport ýaryşlaryny, uniwersiadalary, spartakiadalary geçirmek göz öňünde tutulýar.

Noýabr aýynda ýurdumyzda ählihalk bag ekmek dabarasy, Söwda-senagat edarasynda «Türkmentel — 2022» atly halkara sergi we ylmy maslahat, «Sanly cözgüt — 2022» atly innowasion taslamalaryň bäsleşigi geçiriler.

Aşgabatda we ýurdumyzyň welaýatlarynda Hasyl toýy mynasybetli dabaraly baýramçylyk çäreleri, noýabryň ikinji ongünlüginde Daşoguz şäherinde türkmen we özbek halklarynyň dostluk festiwaly guralar. «Türkmenistanyň taryhy we medeni ýadygärlikleri: öwrenmek, gorap saklamak we rejelemek tejribesi» atly halkara ylmy maslahat, şeýle-de Merkezi Aziýa ýurtlarynyň çeper elli zenanlarynyň halkara jemgyýetiniň sanly ulgam arkaly mejlisi noýabr aýynda geçiriljek beýleki halkara çäreleriň hatarynda bolar.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow noýabr aýynda geçiriljek baýramçylyk dabaralarynyň we beýleki medeni çäreleriň türkmen jemgyýetiniň depginli ösüşindäki ähmiýetini belläp, olary ýokary guramaçylyk derejesinde geçirmegi tabşyrdy. Döwlet Baştutanymyz bu çäreleriň her biriniň özünde watançy- R.Meredow Türkmenistanyň wekiliýelyk duýgularyny, ahlak gymmatlyklaryny jemlemelidigini, milli medeni däpleriň bu ugurdaky innowasiýalar bilen sazlaşmagy arkaly ýokary çeperçiligi bilen tapawutlanmalydygyny belläp, wise-premýere bu reý hyzmatdaşlygyny mundan beýläk-de babatda birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary N.Amannepesow Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Tehnologiýalar merkezinde geçirilýän düýpli we amaly taýdan ähmiýetli ylmy barlaglar,

«Türkmenistanda innowasiýa tehnologi- «Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikaýalary» atly ylmy-amaly elektron žurnaly- sy» hyzmatdaslyk forumynyň 15-nji mejny döretmek boýunça geçirilýän işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar aşyrdy. Berdimuhamedowyň milli ykdysadyýetiolary dolandyrmak ulgamlaryny kämilleş- mizi senagatlaşdyrmak we döwrebaplaşdyrmak syýasatyndan ugur alnyp, häzirki wagtda oba hojalygy, lukmançylyk, derman, azyk we himiýa senagatlary, ekologiýa, energiýanyň gaýtadan dikeldilýän çeşmeleri ýaly ileri tutulýan ugurlarda yl- munikasiýalar, ýokary tehnologiýalar ulmy barlaglar alnyp barylýar.

Wise-premýer Ylmy parklaryň we innowasion meýdançalaryň halkara assosiasiýasynyň (IASP) Baş Assambleýasynyň su ýylyň sentýabr aýynda geçirilen 39-njy Bütindünýä maslahatynda Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Tehnologiýalar merkezini bu assosiasiýanyň agzalygyna kabul etmek boýunça çözgüdiň kabul edilendigini habar berdi. Şeýle-de döwlet maksatnamalarynda bellenen wezipelerden ugur alyp hem-de türkmen alymlarynyň ylmy barlaglaryny halkara giňişlikde giňden wagyz etmek maksady bilen, hojalyk hasaplasygynda isleýän Tehnologiýalar merkeziniň binýadynda «Türkmenistanda innowasiýa tehnologiýalary» atly ylmy-amaly elektron žurnaly döretmek hem-de ony elektron görnüşde internet ulgamy arkaly ýaýratmak maksadalaýyk hasaplanýar.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň ylym-bilim ulgamyndaky alnyp barylýan işleriň döwlet ösüşiniň ileri tutulýan möhüm ugurlarynyň biridigini aýdyp, Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň belent maksatlarynvň we wezipeleriniň üstünlikli ýerine ýetirilmegini kesgitleýändigini nygtady.

Döwlet Baştutanymyz Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Tehnologiýalar merkeziniň Ylmy parklaryň we innowasion meýdançalaryň halkara assosiasiýasynyň agzalygyna kabul edilmeginiň ýurdumyzyň alymlaryna dünýä derejesindäki barlaglara gatnaşmagyny ep-esli işjeňleşdirmäge mümkinçilik berjekdigini, elektron ylmy-amaly žurnalyň döredilmeginiň bolsa giň ylmy jemgyýetçiligi türkmen ylmynvň gazananlary we innowasion işläp taýýarlamalary bilen tanysdyrmaga ýardam etjekdigini belledi. Hormatly Prezidentimiz dy, Türkmenbaşy we Pusan şäherleriniň žurnalvň cuň many-mazmunly bolmalydygyny, onda ýerleşdiriljek makalalarda bolsa ileri tutulýan ugurlar boýunça ýurdumyzda alnyp barylýan ylmy işleriň hem-de innowasion işläp taýýarlamalaryň şöhlelenmelidigini belläp, wise-premýere birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

nyň orunbasary, daşary işler ministri tiniň 23 — 27-nji oktýabrda Koreýa Respublikasyna bolan iş saparynyň netijeleri barada hasabat berdi.

ösdürmek boýunça beren tabşyryklaryny ýerine ýetirmek maksady bilen, ikitaraplaýyn we köptaraplaýyn görnüşde degişli lylykda, hormatly Prezidentimiziň Buýru- tassyklaýar. Ençeme ýylyň dowamynda

lisiniň işine gatnaşmak üçin Seul we Pusan şäherlerine gulluk iş saparyny amala

Pusandaky forumyň çäklerinde daşary işler ministrleriniň mejlisi geçirildi. Onuň barşynda türkmen tarapyndan netijeli syýasy-diplomatik gatnaşyklary pugtalandyrmak bilen birlikde, ykdysadyýet we dürli pudaklarda, hususan-da, telekomgamlaryndaky bilelikdäki iri taslamalary durmuşa geçirmek ileri tutulýan ugurlaryň hatarında görkezildi. Şeýle-de Türkmenistanyň wekiliýeti tarapyndan ynsanperwer ulgamdaky gatnaşyklar boýunça anyk teklipler öňe sürüldi. Forumyň dowamynda saglygy goraýyş, sanly tehnologiýalar, syýahatçylyk, energetika we daşky gurşawy goramak, ykdysady howpsuzlyk ýaly ugurlarda hyzmatdaşlygy işjeňleşdir-

megiň ýollary ara alnyp maslahatlaşyldy. Ministrler derejesindäki mejlisiň netijeleri boýunça Bilelikdäki Beýannama we «Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikasy» hyzmatdaşlyk forumynyň Sekretariatynyň 2023-nji ýyl üçin Iş meýilnamasy kabul edildi. Şeýle hem 2023-nji ýylda «Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikasy» hyzmatdaşlyk forumyna Türkmenistan tarapyndan başlyklyk edilmegi we indiki 16-njy forumyň Aşgabatda geçirilmegi kesgitlenildi.

15-nji forumyň çäklerinde 26-njy oktýabrda «Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikasy» işewürler geňeşiniň nobatdaky mejlisi geçirildi. Onda ykdysadyýetiň esasy ugurlary boýunça netijeli işewürlik gatnaşyklaryny pugtalandyrmagyň geljegi hem-de ýerine ýetirilmeli işleriň meýilnamalary kesgitlenildi. Şeýle-de esasy koreý kompaniýalarynyň we assosiasiýalarynyň ýolbaşçylary bilen ikitaraplaýyn duşuşyklar geçirildi.

Seulda hem-de Pusanda Koreýa Respublikasynyň ýolbaşçylarynyň birnäçesi bilen duşuşyklardyr gepleşikler geçirildi. Olaryň barsynda ykdysadyýetiň dürli ulgamlarynda, parlamentleriň we daşary syýasat edaralarynyň ugry boýunça ikitaraplaýyn hyzmatdaşlygy ösdürmegiň mümkinçilikleri ara alnyp maslahatlaşylarasynda doganlyk gatnaşyklaryny ýola goýmak meselesine garaldy.

Berdimuhamedow hasabaty diňläp, uly kuwwata eýe bolan Aziýa — Ýuwaş umman sebitiniň döwletleri bilen netijeli gatnaşyklary ösdürmegiň Türkmenista-Ministrler Kabinetiniň Başlygy- nyň daşary syýasy strategiýasynyň esasy ugurlarynyň biri hökmünde kesgitlenendigini nygtady. Ýurdumyz Koreýa Respublikasyny hoşniýetli dost we ygtybarly hyzmatdaş hasaplaýar. Bu döwlet bilen hyzmatdaşlyk deňhukuklylyk, uzak Döwlet Baştutanymyzyň türkmen-ko- möhletleýinlik, özara bähbitlilik ýörelgeleri esasynda guralýar.

Ýokary, hökümetara we pudagara derejelerdäki yzygiderli duşuşyklar taraplaryň netijeli gatnaşyklary mundan beýgyna laýyklykda, ýurdumyzyň wekiliýeti iri koreý kompaniýalary türkmen baza- likleri arzuw etdi.

rynda üstünlikli işläp, dürli ulgamlarda giň gerimli taslamalary amala aşyrmaga işjeň gatnaşýarlar diýip, döwlet Baştutanymyz belledi. Biziň ýurtlarymyz köptaraplaýyn esasda, sol sanda «Merkezi Aziýa - Koreýa Respublikasy» görnüşinde netijeli gatnaşyklary saklaýarlar. Munuň özi däp bolan hyzmatdaşlygy diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmek üçin amatly mümkinçilikleri şertlendirýär. Häzirki wagtda türkmen-koreý hyzmatdaşlygynyň ugurlaryny giňeltmek, ony täze many-mazmun bilen baýlaşdyrmak babatda ähli mümkinçilikler bar diýip, hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow aýtdy we wise-premýere, daşary işler ministrine bu ugurdaky işi yzygiderli dowam etdirmegi tabşyrdy.

Ministrler Kabinetiniň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktory M.Çakyýew dünýäniň iri kompaniýalary bilen ulag ulgamynda hyzmatdaşlyk boýunça alnyp barylýan işler barada hasabat berdi. «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynda hormatly Prezidentimiziň bastutanlygynda halkara üstaşyr ulag geçelgeleriniň bäsdeşlige ukyplylygyny ýokarlandyrmak maksady bilen, ýurdumyz döwletleriň arasyndaky gatnaşyklary, şol sanda portlary, demir ýollary, logistikany, gämiçiligi, içerki konteýner daşamalaryny dolandyrmak ulgamynda hyzmatdaşlygy pugtalandyrmaga gönükdirilen netijeli işleri alyp barýar. Daşary ýurtlarda giňden ýaýran öňdebaryjy tejribeler, utgaşykly sanly ulgam arkaly ulag ulgamyny döwrebaplaşdyrmagyň häzirki zaman usullary

netijeli peýdalanylýar. Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hasabaty diňläp, Türkmenistanyň çäk taýdan amatly ýerleşmeginiň onuň Ýewraziýanyň möhüm ähmiýetli üstaşyr ulag merkezi hökmündäki derejesiniň pugtalandyrylmagyny şertlendirýändigini nygtady. Döwletimiz bu ulgamda bar bolan ägirt uly mümkinçiliklerden doly peýdalanmaga çalşyp, ulagyň ähli görnüşiniň maddy-enjamlaýyn binýadyny toplumlaýyn döwrebaplaşdyrmak boýunça milli maksatnamalary üstünlikli amala aşyrýar. Daşary ýurtly hyzmatdaslar bilen bilelikde söwda gatnaşyklaryny ulag taýdan üpjün etmek we ýollary çekmek boýunça taslamalar durmuşa geçirilýär. Şolar Ýewropa — Aziýa ugry boýunça üstaşyr ýük daşamalary-Hormatly Prezidentimiz Serdar nyň artýan möçberini öz üstüne alyp biler. Döwlet Baştutanymyz bu ulgamda özara tejribe alyşmagy ýola goýmak üçin daşary ýurt kompaniýalary bilen hyzmatdaşlygy giňeltmegiň zerurdygyny belläp, agentligiň ýolbaşçysyna degişli tabşyryklary berdi.

> Hökümet mejlisinde döwlet durmuşyna degişli başga-da birnäçe meselelere garaldy we olar boýunça degişli çözgütler kabul edildi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly geçirilen Ministrler Kabinetiniň nobatdaky mejlisini jemläp, oňa gatnasanlara berk jan saglyk, maşgala abadançylygyişler amala aşyrylýar. Şunuň bilen bag- läk-de işjeňleşdirmäge ygrarlydyklaryny ny, berkarar Watanymyzyň gülläp ösmegi ugrunda alyp barýan işlerinde uly üstün-

TÜRKMENISTANYŇ **PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWYŇ ADYNA** MÄHIRLI GUTLAGLAR

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň adyna Türkmen alabaýynyň baýramy mynasybetli köp sanly gutlag hatlary we telegrammalar gelip gowuşýar. Olarda merdana pederlerimiz tarapyndan döredilen itleriň bu tohumynyň tutuş dünyade meşhurdygy bellenilyar. Taryhy çeşmelerde, halk rowayatlarynda adamy halas etmek üçin öz janyny gurban etmäge taýýar bolan alabaýlaryň mertligi hem-de wepalylygy barada aýdylýar. Alabaý türkmen halkynyň asyrlaryň jümmüşinden gözbaş alýan ahalteke bedewi we ajaýyp halylary ýaly milli gymmatlyklarynyň hatarynda durýar. Olar türkmen halkynyň gözellik, maddy we ruhy gymmatlyklar baradaky dünýägaraýşynyň nyşany bolup, halk medeniýetiniň ähmiýetli bölegini emele getirýär.

nistrlikleriň, pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň ýolbaşçylary hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowy bu baýram bilen mähirli gutlap, berk jan saglyk, uzak ömür, ata Watanymyzyň abadançylygynyň, halkymyzyň bagtyýarlygynyň bähbidine alyp barýan köptaraply işinde uly üstünlikleri arzuw ed-

Döwlet Baştutanymyzy Türkmen alabaýynyň baýramy bilen Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow we Milli Geňeşiň Mejlisiniň Başlygy G.Mämmedowa gutladylar.

Hormatly Prezidentimize Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasarlary S.Abdrahmanow, B.Atdaýew, N.Amannepesow, H.Geldimyradow, M.Mämmedowa, R.Meredow, Ç.Purçekow, A.Ýazmyradow, şeýle-de Ministrler Kabinetiniň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktory M.Çakyýew tüýs ýürekden gutlaglaryny iberdiler.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowa Türkmenistanyň Prezidentiniň Diwanynyň jogapkär işgärleri iň gowy arzuwlaryny ýolladylar.

Döwlet Baştutanymyzy ýurdumyzyň ýasaýjylarynyň adyndan Ahal welaýatynyň häkimi Ý.Gurbanow, Balkan welaýatynyň häkimi T.Atahallyýew, Dasoguz

Döwlet we jemgyýetçilik işgärleri, mi- welaýatynyň häkimi N.Nazarmyradow, Lebap welaýatynyň häkimi Ş.Amangeldiýew, Mary welaýatynyň häkimi D.Annaberdiýew, Aşgabat şäheriniň häkimi R.Gandymow gutladylar.

Hormatly Prezidentimize harby we hukuk goraýjy edaralaryň ýolbaşçylary tüýs ýürekden gutlaglaryny iberdiler.

Döwlet Baştutanymyz Serdar Berdimuhamedowy Türkmenistanda Saýlawlary we sala salşyklary geçirmek boýunça merkezi toparyň başlygy G.Myradow, Demokratik partiýanyň başlygy A.Serdarow, Senagatçylar we telekeçiler partiýasynyň Merkezi geňeşiniň başlygy S.Owganow, Agrar partiýanyň Merkezi geňeşiniň başlygy B.Annagurbanow, Kärdeşler arkalaşyklarynyň Milli merkeziniň, Zenanlar birleşiginiň Merkezi geňeşiniň başlygy A.Durdyýewa, Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Merkezi geňeşiniň başlygy Ý.Keriýew, Dünýä türkmenleriniň ynsanperwer birleşiginiň Prezidentiniň orunbasary, Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çagalara hemaýat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň ýerine ýetiriji direktory R.Bazarow, Parahatçylyk gaznasynyň müdiriýetiniň başlygy M.Saryýewa we beýlekiler tüýs ýürekden gutladylar.

(TDH)

«Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahata we sergä gatnasyjylaryň çuňňur hormatlanylýan Türkmenistanyň Prezidenti

Serdar Berdimuhamedowa

ÝÜZLENMESI

Çuňňur hormatlanylýan Türkmenistanyň Prezidenti!

«Türkmenistanyň nebiti we gazy -2022» atly halkara maslahatyň we serginiň açylmagy mynasybetli iberen mähirli Gutlagyňyz biziň kalbymyzda buýsanç hem-de şatlyk duýgusyny döretdi. Munuň üçin Size köp sagbolsun aýdýarys we Türkmenistanyň röwşen geljeginiň, umumadamzat ösüsiniň bähbidine alvp barýan işleriňizde uly üstünlikleri arzuw

Türkmenistanyň Prezidenti!

Siziň goldawlaryňyz netijesinde Aşgabat şäherinde geçirilen «Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahatyň we serginiň dowamynda türkmen hünärmenleri we daşary ýurtly myhmanlar tejribelerini paýlaşyp, hyzmatdaşlygyň täze ugurlaryny hem-de özara bähbitli ösüşi gazanmagyň mümkinçiliklerini ara alyp maslahatlaşdylar. Sergi-maslahatyň işine dünýäniň ösen ýurtlarynyň, şol sanda Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň, Hytaý Halk Respublikasynyň, Russiýa Federasiýasynyň, Ýaponiýanyň, Türkiýäniň, Eýran Yslam Respublikasynyň, Beýik Britaniýanyň, Birleşen Arap Emirlikleriniň, Saud Arabystany Patyşalygynyň öňdebaryjy, dünýä belli kompaniýalaryndan wekilleriň gatnaşmagy bu halkara çäreleriň ýokary derejä eýe bolandygyna güwä geçmek bilen, ýurtda amala aşyrylýan taslamalara gatnaşmaga dünýä döwletleriniň işewürleriniň gyzyklanma bildirýändigine şaýatlyk edýär.

Belent mertebeli Türkmenistanyň Prezidenti!

Siziň parasatly baştutanlygyňyzda «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynyň her güni şanly wakalara, taryhy ösüşlere, uly üstünliklere beslenýär. Ýurduň ykdysadyýetiniň beýleki ugurlary bilen bir hatarda, nebitgaz senagaty ýokary depginler bilen ösýär, özgerýär. Türkmen nebitçileriniň, gazçylarynyň we geologlarynyň zähmeti esasynda uglewodorod serişdeleriniň çig mal ýataklaryny gözlemek, ýüze çykarmak, täze tehnologiýalardan netijeli peýdalanyp, guýulary çuň burawlamak, özleşdirmek, ylmyň soňky gazananlaryny önümçilikde ulanmak hem-de dünýä ülňülerine laýyk gelýän önümçiligi ýola goýmak bilen, täze önümleri öndürmekde giň gerimli işler alnyp barylýar. Edermen nebitçileriň türkmen topragynyň dürli künjeklerinde, Hazaryň kenar ýakalarynda, Garagumuň çägeliklerinde, düzlüklerde we dag eteklerinde gözleg-agtaryş, gazuw, ýataklary özleşdirmek arkaly nebitiň çykarylýan

möçberlerini artdyrmak ýaly alyp barýan işleri guwandyryjy netijeleri berýär.

Türkmen tebigy gazyny diwersifikasiýa ýoly bilen dünýä bazarlaryna çykarmak işleri hem üstünlikli durmuşa geçirilýär. Häzirki wagtda ýurtda sanly ykdysadyýeti ösdürmek babatda giňden ýaýbaňlandyrylan işleriň çäklerinde nebitgaz pudagyna häzirki zamanyň iň kämil tehnologiýalaryny ornaşdyrmak bilen bagly öňde goýlan wezipeler üstünlikli ýerine ýetirilýär. Ykdysady netijeliligi ýokarlandyrmak babatda dünýä tejribesine salgylanylanda, sanly ulgama geçmek işi önümçiligiň ähli ugurlaryna innowasion tehnologiýalary ornaşdyrmak arkaly amala aşyrylýar. Türkmenistanda ykdysadyýetiň ähli ugurlary boýunça ýetilýän belent sepgitler, amala aşyrylýan özgertmeler, badalga berilýän beýik başlangyçlar dünýä jemgyýetçiliginiň ünsüni özüne çekýär.

Hormatly Türkmenistanyň Prezidenti! Siziň alyp barýan oýlanyşykly energetika strategiýaňyza laýyklykda, Türkmenistan gazylyp alynýan baýlyklaryny tutuş adamzadyň bähbidine ulanmak üçin nebitgaz senagatyny toplumlaýyn ösdürmek we energiýa serişdelerini diwersifikasiýa ýoly bilen dünýä bazarlaryna çykarmak ýörelgesini durmuşa geçirip, anyk ädimleri saýlap alýar. Häzirki wagtda gurluşygy alnyp barylýan Türkmenistan — Owganystan — Pakistan — Hindistan gaz geçirijisi şeýle taslamalaryň biridir. Türkmenistan energiýa serişdelerini dünýä bazarlaryna ugratmak bilen bir hatarda, nebiti we gazy gaýtadan işleýän döwrebap önümçilikleri döretmäge

uly üns berýär. Mertebesi belent döwlet Baştutany!

Häzirki wagtda Türkmenistan halkara

giňişlikde ygtybarly hyzmatdaş hökmünde tanalýar. Şunuň bilen baglylykda, bu halkara sergi-maslahatyna ençeme abraýly daşary ýurt kompaniýalary gatnaşdylar we türkmen hünärmenleri bilen toplan baý tejribelerini paýlaşyp, hyzmatdaşlygyň täze ugurlary barada pikir alyşdylar. Özara tejribeler we pikir alyşmalar üçin amatly şertleri üpjün eden halkara maslahaty hem-de sergini geçirmäge, oňa gatnaşmaga döreden mümkinçilikleriňiz üçin Size hoşallygymyzy bildirýäris. Siziň janyňyzyň sag, ömrüňiziň uzak bolmagyny, alyp barýan il-ýurt bähbitli, halkara ähmiýetli tutumly işleriňiziň üstünliklere beslenmegini arzuw edýäris.

«Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahata we sergä gatnaşyjylar.

Sizi çuňňur hormatlamak bilen,

TÜRKMENISTANDA GEÇIRILEN EKOLOGIÝA BOÝUNÇA GIŇ GERIMLI OKUW SAPAGYNY GINNESIŇ REKORDLAR KITABYNA GIRIZMEK TEKLIP EDILÝÄR

AHAL WELAÝATY, 28-nji oktýabr (TDH). Şu gün gurluşygy güýçli depginde alnyp barylýan Ahal welaýatynyň täze, döwrebap edara ediş merkeziniň golaýynda «Organiki bakjalyk we onuň ekologiýa goşýan goşandy» atly okuw sapagy geçirildi. Ol açyk asmanyň astynda geçirilen şeýle çäreleriň iň giň gerimlisi boldy. Oba hojalyk pudagynyň 500-den gowrak hünärmenini bir ýere jemlän foruma ýurdumyza gelen Bütindünýä rekordlary guramak boýunça geňeşçi Aýdyn Türkgüjü hem gatnaşdy.

Ozal habar berlişi ýaly, bu okuw sapagyna taýýarlyk meselesi Türkmenistanyň Milli Geňeşiniň Halk Maslahatynyň Başlygy, Hormatly il ýaşulusy Gurbanguly Berdimuhamedowyň sebitiň täze edara ediş merkeziniň gurluşygynyň barşy bilen tanyşmak üçin Ahal welaýatyna düýn amala aşyran iş saparynyň barşynda içgin ara alnyp maslahatlaşyldy. Bu ýerde Gahryman Arkadagymyz Bütindünýä rekordlary guramak boýunça geňeşçi bilen söhbetdeş boldy. Ol hormatly Arkadagymyza bu çäräniň guramaçylyk meseleleri hem-de wezipeleri barada habar berdi. Bellenilişi ýaly, okuw sapagynyň geçiriljek ýeriniň täze gurulýan edara ediş merkeziniň golaýynda saýlanyp alynmagy tötänden däldir we onuň mazmuny bilen kesgitlenendir. Türkmen topragynyň ekerançylygyň işjeň ösýän bu ajaýyp künjeginiň tebigatynyň özboluşlylygy sebitiň ekologik abadançylygynyň ýokary derejesine şaýatlyk edýär.

kordlar kitabyna Türkmenistanyň birçäreleriň girizilendigini bellemek gerek. 2019-njy ýylyň 8-nji awgustynda Türkmenbaşy şäherinde geçirilen ekologiýa boýunça giň gerimli okuw sapagy şol çäreleriň hataryndadyr. Munuň özi Watanymyzyň halkara abraýynyň barha belende galýandygynyň, onuň üstünlikleriniň ykrar edilýändiginiň aýdyň subutnamasydyr.

Türkmen halky dünýä medeniýetiniň ösüşine saldamly goşant goşdy. Halkymyzyň ekerançylykda toplan baý tejribesi häzirki wagtda-da öňdebaryjy usullar we tehnologiýalar bilen sazlaşykly utgaşdyrylyp, netijeli peýdalanylýar. Şunda ekologik ugur möhüm şert bolup çykyş edýär. Ýurdumyzda ykdysadyýetiň ähli pudaklarynda, hususan-da, obasenagat toplumynda amala aşyrylýan düýpli özgertmeler hem-de toplumlaýyn maksatnamalar bu ugur bilen gönüden-göni baglanyşyklydyr. Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy esasynda badalga berlen bu özgertmeler Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda üstünlikli dowam etdirilýär.

Daşky gurşawa aýawly garamak Türkmenistanda amala aşyrylýan ähli düzümleýin taslamalara bildirilýän esasy talapdyr. Şu günki okuw sapagynda Türkmen oba hojalyk institutynyň ylmy-önümçilik merkeziniň ylmy işgäriniň miweli bagla-

täze, döwrebap edara ediş merkeziniň näçe özboluşly milli desgalarynyň we daş-töwereginiň ekologik ýagdaýyna ed- by we hukuk goraýjy edaralarynyň Hogazananlarynyň, ýurdumyzda geçirilen ýän täsiri baradaky çykyşy hem munuň aýdyň subutnamasydyr. Türkmenistanda üzümçiligiň taryhy müňýyllyklaryň jümmüşinden gözbaş alýar. Munuň şeýledigi ençeme gezek arheologlaryň ylmy barlaglary bilen tassyklanyldy. Häzirki döwürde ýurdumyzda obasenagat toplumynyň bu geljegi uly pudagyna täze itergi berildi. Türkmen topragynda bu ösümligiň dürli görnüşi üstünlikli synagdan geçirildi. Munuň özi üzümiň islendik görnüşini ýetişdirmek üçin täze mümkinçilikleri açdy. Yurdumyzyň seçgiçileri tarapyndan üzümiň tagamy we beýleki degişli hil görkezijileri bilen tapawutlanýan onlarça görnüşi

Ahal welaýatynda-da üzümçiligiň we miweçiligiň gadymy däpleri dowam etdirilýär. Bu sebitiň ýerli toprak-howa şertleri üzümiň dürli görnüşlerini ösdürip de sarp etmäge, gaýtadan işlemäge we ýetişdirmäge mümkinçilik berýär. Ýurdumyzyň üzümçilikleriniň aglaba bölegi bu ýerde ýerleşendir. Bu ugurda alnyp barylýan işler Diýarymyzyň bazarlarynda azyk bolçulygyny döretmek, pudagyň eksport kuwwatyny artdyrmak boýunça wezipeleri çözmäge ýardam bermek bilen bir hatarda, ekologik abadançylygyň üpjün edilmegine hem saldamly goşant

Mälim bolşy ýaly, bu meselä uly üns berýän Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow

Şunuň bilen baglylykda, Ginnesiň re- ryň we üzümçilikleriň Ahal welaýatynyň Ahal welaýatyna şu ýyl amala aşyran iş saparlarynyň birinde ýurdumyzyň harjalyk müdirliginiň sebitiň täze edara ediş merkeziniň günbatar tarapynda ýerleşen üzümçiliklerini, ekin meýdanlaryny synlady hem-de bu ýerde ösdürilip ýetişdirilýän ekinleriň aýratynlyklary bilen gyzyklandy. Şonda Gahryman Arkadagymyz müdirligiň synag meýdançasynda ýetişdirilen üzümiň täze görnüşine at dakdy. Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygy «Dile geldi — bile geldi» pähimine salgylanyp we bu ýerden Kärizek obasynyň görünýändigini aýdyp, üzümiň täze görnüşini «Kärizek» diýip atlandyrmagy teklip etdi hem-de bu ýerde miweli baglary, gökbakja ekinlerini ösdürip ýetişdirmek üçin amatly gurşawyň, çeşmeleriň bardygyny aýratyn belledi.

Üzümçilik barada aýdylanda, pudak hökmünde onuň işi üzümi ter görnüşinondan dürli önümleri öndürmäge gönükdirilendir. Bu köptapgyrlaýyn iş ylmy barlaglary, seçgiçiligi hem-de üzümi ösdürip ýetişdirmegi özünde jemleýär. Üzümçilik türkmen ekerançylygynyň geçmişde ýörgünli ugry bolup, häzirki wagtda-da oba hojalyk önümçiliginde ähmiýetini ýitirmän saklap gelýär. Üzümiň irki görnüşleri, şol sanda bidäne görnüşleri eýýäm tomsuň başynda ýetişýär. Bu miwäni ýurdumyzyň bazarlarynda güýzüň soňky

(Dowamy 3-nji sahypada).

BAYDAGYN BELENTDIR DÜNYÄN ÖNÜNDE!

TÜRKMENISTANDA GEÇIRILEN EKOLOGIÝA BOÝUNÇA GIŇ GERIMLI OKUW SAPAGYNY GINNESIŇ REKORDLAR KITABYNA GIRIZMEK TEKLIP EDILÝÄR

(Başlangyjy 2-nji sahypada).

aýlaryna çenli, durumly görnüşlerini bolsa gyşyna-da tapmak bolýar. Şunuň bilen baglylykda, okuw sapagynda üzümi ösdürip ýetişdirmäge we oňa ideg etmäge ylmy taýdan çemeleşmegiň wajypdygy aýratyn bellenildi. Bol hasyl almak saba almak, degişli agrotehniki kadalary berk berjaý etmek zerurdyr.

Ýeri gelende aýtsak, witaminlere we gaýtadan işlemek arkaly alnan önümleriň adam saglygyna oňyn täsir edýändigi tassyklanyldy. Üzüm ýürek-damar ulgamyny, umuman, adamyň kesellere gar- megi teklip etmek meýilleşdirilýär. şy göreşijilik ukybyny pugtalandyrmak-

Şunuň bilen baglylykda, erik bilen şetdalyny sapmak usuly görkezildi. Bu işiň maksady bir ösümligiň baldagyny beýleki ösümligiň baldagynda ösdürmekden ybaratdyr. Şonuň netijesinde agaçlaryň hasyllylygy ýokarlanýar, miweleriniň tagamy gowulanýar.

Okuw sapagy tamamlanandan soňra, üçin her bir ýagdaýy, şol sanda üzümiň diňleýjilere — hünärmenlere alan nazaryher bir görnüşiniň tapawutly aýratynlyk- ýet bilimlerini tejribede ulanmak mümkinlaryny, ony ýetişdirmegiň usullaryny ha- çiligi döredildi. Olar üzüm nahallaryny ekmäge gatnaşdylar. Şeýlelikde, bu ýerde üzümiň «gara kişmiş» görnüşiniň 500-den gowrak düýbünden ybarat üzümçiligiň mikroelementlere baý bolan üzümiň, ony düýbi tutuldy. Munuň özi açyk asmanyň astynda geçirilen şeýle giň gerimli okuw sapagynyň ajaýyp jemlenmesi boldy. Bu çäräni Ginnesiň rekordlar kitabyna giriz-

Ekologiýa baradaky gürrüňi dowam da, dürli keselleriň öňüni almakda örän edip, häzirki wagtda hormatly Prezidenpeýdalydyr. Bulardan başga-da, bu ýere timiz Serdar Berdimuhamedowyň baştuýygnananlar miweli agaçlary ösdürip ýe- tanlygynda bu ugurda yzygiderli amala tişdirmegiň esaslary bilen tanyşdyryldy. aşyrylýan milli strategiýanyň BMG-niň

Durnukly ösüş maksatlary hem-de dünýäniň ekoulgamyny goramak boýunça ilkinji nobatdaky wezipeler bilen sazgerek. Türkmenistanyň ýokary derejeli forumlarda öňe süren hem-de halkara jemgyýetçiligiň giň goldawyna eýe bolan

goramak babatda tassyklanan resmina- sallary hökmünde getirmek bolar. Şunuň malary munuň aýdyň subutnamasydyr.

ýän kanunçylyk-hukuk binýady kemala nyň ähmiýetini bellemek gerek. Bu degetirildi we yzygiderli kämilleşdirilýär, bio- ňi-taýy bolmadyk gidrotehniki desga didürlüligi gorap saklamak, täze tokaý we ňe bir Garagum sährasynyň däl, eýsem, seýilgäh zolaklaryny döretmek, «ýaşyl» tutuş sebitiň hem ekologiýasyna oňyn ykdysadyýeti hem-de ekologiýa diplo- täsirini ýetirýär, möhüm durmuş-ykdymatiýasyny ilerletmek boýunça uly işler sady meseleleriň, şol sanda suw we ýer alnyp barylýar. Jemgyýetiň ekologik me- serisdelerini rejeli peýdalanmak, çöllük deniýetiniň ýokarlandyrylmagyna uly äh- ýerlerini özleşdirmek, öri meýdanlaryny miýet berilýär. Diýarymyzda giň möçberli giňeltmek, ekerançylygy, maldarçylygy bagy-bossanlyga öwürmek maksatnama- ösdürmek meseleleriniň çözülmegine synyň durmuşa geçirilmegi howanyň üýt- ýardam bermäge gönükdirilendir. gemeginiň ýaramaz täsirlerine garşy äh-

aşyrylýan we ýerleriň melioratiw mese- durmuş ýörelgesidir. Berkarar döwletiň lelerini çözmekde innowasion çemeleş- täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe laşykly utgaşdyrylýandygyny bellemek melere, ylmyň soňky gazananlaryna, bu ýörelge Türkmenistanyň döwlet syöňdebaryjy tehnologiýalara daýanýan iri ýasatynda, Diýarymyzda amala aşyrylsuw hojalyk taslamalaryny Türkmenista- ýan özgertmeler maksatnamalarynda nyň tebigaty goramak ulgamynda alyp we ägirt uly düzümleýin taslamalarda öz

bilen baglylykda, «Altyn asyr» Türkmen Yurdumyzda bu ulgamy düzgünleşdir- kölüniň gurluşygynyň amala aşyrylmagy-

Tebigat bilen sazlaşykda ýaşamak, lumumy göreşe goşulýan anyk goşantdyr. oňa milli baýlyk hökmünde aýawly gara-Soňky ýyllarda ýurdumyzda amala mak türkmen halkvnyň gadymdan gelýän netijeli başlangyçlary, BMG-niň tebigaty barýan toplumlaýyn işleriniň aýdyň my- mynasyp beýanyny tapýar.

ŽURNALYŇ TÄZE SANY **ÇAPDAN CYKDY**

«Türkmenistan Sport» halkara žurnalynyň 2022-nji ýyldaky 3-nji sany çapdan çykdy. Sporta ýöriteleşdirilen bu neşiriň täze sany mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 31 ýyllyk şanly senesine bagyşlanan dabaralary şöhlelendirýän makalalardyr suratlar bilen açylýar.

«Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynyň sport üstünliklerine beslenýändigine «Türkmenistan Sport» halkara žurnalyny okap, has oňat göz ýetirýärsiň. Halkara ýaryslarda üstünlik gazanyp, ata Watanymyzyň sport abraýyny mynasyp goran türgenleri sylaglamak dabaralary dowamly geçirilip durulýar. Şeýle dabaralar Aşgabat şäherinde, «Awaza» milli syýahatçylyk zolagynda giň gerim bilen guraldy. Halkara žurnalda şol dabaralara gatnaşanlaryň çykyşlaryna, olardan söhbet açýan teswirlerdir makalalara uly orun berlipdir. Makalalaryň türkmen, iňlis we rus dillerinde ýerleşdirilýändigi Türkmenistanda sportda ýetilýän sepgitleriň dünýä jemgyýetçiligine ýetirilmegine mümkinçilik döredýär.

Türkmenistanly türgenleriň däbe öwrülen ýaryşlar bolan «Aziýanyň çagalary» atly sport oýunlarynda, Çarwadarlaryň bütindünýä oýunlarynda, Yslam Raýdaşlygy oýunlarynda üstünlikli çykyşlary janköýerleriň ýadynda galdy. Ady agzalan ýaryşlara gatnasyp, türkmen türgenleri 2022-nji ýylda-da ýeňişli ýörelgäni mynasyp dowam etdirdiler. Olar ata Watanymyzyň sport äleminde gazanýan üstünlikleriniň hataryny has-da uzaltmaga goşantlaryny goşdular.

Dünýäniň iri futbol baýramy üstümizdäki ýylda Aziýada guralar. Şonuň üçin Katarda geçiriljek Futbol boýunça dünýä çempionatyny köptaraplaýyn seljerýän makalalardyr maglumatlar hem sport muşdaklaryny gyzyklandyrsa gerek. «Türkmenistan Sport» halkara žurnalynda dünýä sportundan söhbet açýan gyzykly makalalaryň birnäçesi okyjylara hödürlenipdir. Žurnalyň täze sanynyň elektron nusgasyny turkmenmetbugat.gov.tm saýty arkaly ýükläp alyp bolýandygyny ýatladýarys.

Çarymyrat GYLYÇMYRADOW.

HALKARA MASLAHAT WE SERGI

ENERGETIKA BAZARYNDA «ÝAŞYL» GELJEGI GURMAK Aşgabat nebitgaz forumynyň baş maksady boldy

Düýn paýtagtymyzdaky Söwda-senagat edarasynda üç günläp dowam eden «Türkmenistanyň nebiti we gazy – 2022» atly halkara maslahat we sergi öz isini tamamlady. Dünýäniň 45 döwletinden kompaniýalaryň 200-den gowragyna wekilçilik edýän daşary ýurtly myhmanlaryň ýüzlerçesini bir meýdança jemlän nobatdaky forum energetika bazarynyň ösüşindäki ählumumy ýagdaýlar we hyzmatdaşlygyň geljegi, nebitgaz pudagyna daşary ýurt maýa goýumlaryny çekmek bilen bagly derwaýys meseleleri ara alyp maslahatlaşmaga, bu ugurda öňdebaryjy tejribeleri paýlaşmaga mümkinçilik berdi.

Nebit we gaz korporasiýasynyň Baş dihem tebigy baýlyklaryň ummasyz gor- bu ugurda ylmy-barlag, tejribe-konst-

Aşgabat nebitgaz forumynyň umumy «Innowasion tehnologiýalar we nebitmejlisinde eden çykyşynda Gruziýanyň gaz ugrundan ylym-bilim babatda täzeçillikler (nou-hau)» mowzugyna bagyşrektory Georgiý Çikowani: «Özüniň ägirt lanmagynyň düýp manysy hem, ine, şu uly nebit we gaz gorlary bilen Türkme- hakykatda açylýar. Şoňa görä-de, mejnistana dünýäniň energetika bazarynda lisde nebitgaz senagaty üçin ýokary bimöhüm orny eýelemek bagty berlipdir» limli hünärmenleri taýýarlamagyň esasy diýip, örän jaýdar belledi. Hakykatdan- ugurlary we gazanylan üstünlikler, puda, türkmen topragynyň asty hem, üsti dagyň ylmy mümkinçiliklerini berkitmek,

utgaşykly görnüşde geçirilen mejlisiň mugallymlarydyr talyplary bilen duşu-

laryna eýe. Hut sonuň üçinem biz öz ruktorçylyk işleriniň ähmiýeti bilen bagly topragymyzy «Taňrynyň nazary düşen çykyşlara giň orun berildi. Forumyň çäktoprak» diýip arzylaýarys. Ýöne sol gym- lerinde dasary ýurtly myhmanlaryň käbimatly baýlyklary herekete getirip, re- riniň — Kazan Milli gözleg-tehnologiýa jeli peýdalanmak, olary bütin dünýäde uniwersitetiniň logistika we dolandyryş abadançylygyň bähbidine gönükdirmek kafedrasynyň müdiri Alekseý Sinkewiciň üçin, ilkinji nobatda, adam kapitalynyň, hem-de Almetýewsk Döwlet nebit instihas anygy, zehinli hem kämil bilimli hü- tutynyň rektory Aleksandr Dýakonowyň närmenleriň zerurdygy öz-özünden Ýagşygeldi Kakaýew adyndaky Halkara düşnükli. Forumyň jemleýji gününde nebit we gaz uniwersitetiniň professor-

şygynyň maksady-da nebitgaz pudagy boýunça ylmy hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmekden ybarat boldy.

Forumyň dowamynda türkmen tarapynyň wekilleriniň çykyşlarynda daşary ýurtly maýadarlara Türkmenistanda amala aşyrylýan «ýaşyl» taslamalara maýa goýmaga çagyryşlaryň beýan edilmegi bolsa ýurdumyzyň senagat galyndylarynyň atmosfera ýetirýän zyýanyny azaltmak boýunça halkara tagallalara jogapkärçilikli cemeleşýändigini nobatdaky gezek açyp görkezdi. Şu nukdaýnazardan, 27-nji gezek geçirilen nebitgaz forumynyň gaýtadan dikeldilýän energiýa çeşmeleri, energiýanyň netijeliligini artdyrmak, umuman, ýangyç-energetika toplumyna «ýaşyl» tehnologiýalarydyr usullary has giňden ornaşdyrmak babatda halkara hyzmatdaşlyga täzeçe itergi bermekde-de amat- dagynda hyzmatdaşlyk bilen bagly gep- bit» döwlet konserni bilen Germaniýanyň OGT 201 ly mümkinçilikleri döredendigini ynamly leşikleri geçirmek, degişli resminamalara «Hybrid Innovation GmbH» kompaniýa-

«Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahatyň ýapylyş dabarasynda mowzuklaýyn mejlisleriň jemlerini jemläp, daşary ýurtly bilermenler nobatdaky maslahatyň energetika diplomatiýasynyň ýagdaýlaryna we geljekki baglaşyldy. ösüşine, energetika ulgamynyň pandemiýadan soňky täzeden dikeldilişine,

Anyk mysallara ýüzlensek, «Türkmennebit» döwlet konserni bilen «Dragon Oil» laryň birnäçesini baglasdylar.

umumy bahasy ABŞ-nyň 112 million dol-

energetika bazarlarynyň häzirki ýagda- kompaniýasynyň arasynda Hazar deňziývna baha bermäge amatly mümkincilik niň türkmen bölegindäki 19-niy blokda 3D bolandygyny aýratyn nygtadylar. Ýeri ge- görnüşde seýsmiki işleri geçirmek boýunlende, Aşgabat forumynyň nebitgaz pu- ça Şertnama baglaşyldy. «Türkmennegol çekmek üçin hem netijeli meýdança synyň arasynda onlaýn görnüşde baglaöwrülendigini bellemeli. Hususan-da, çä- şylan geleşik Türkmenistanyň nebitgaz räniň çäklerinde iş duşuşyklarynyň 10-a senagatynyň maddy-enjamlaýyn binýagolaýy geçirilip, olaryň jemleri boýunça dyny döwrebaplasdyrmaga gönükdirilip, onuň umumy bahasy 6 million ýewrodan laryna deň bolan geleşikleriň 20-ä golaýy gowrakdyr. Ady agzalan konserniň Hytaýyň «Shandong kerui petroleum» kompaniýasy bilen baglaşan geleşigi esasynda türkmen tarapy bahasy 277,5 müň amerikan dollaryna deň bolan degişli enjamlary satyn alar. Umuman, ýurdumyzyň nebitgaz ugurly beýleki düzümleri hem daşary ýurtly hyzmatdaşlary bilen şeýle ylalaşyk-

> Ýapylyş dabarasynyň ahyrynda oňa gatnaşyjylara sylaglar gowsurvldy we hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň adyna Ýüzlenme kabul edildi. Ýörite taýýarlanan maksatnama laýyklykda, daşary ýurtly myhmanlar paýtagtymyzyň gözel ýerlerine aýlanyp, ak mermerli Aşgabadyň ajaýyplyklary bilen ýakyndan tanşarlar.

> > Aýgül RAHYMOWA. «Türkmenistan».

DOST-DOGANLYK ÝOLY BILEN

Surata düşüren Hasan MAGADOW.

Arkadagly Serdarymyz pederlerimizden miras galan däp-dessurlaryň we ynsan-

REDAKSIÝANYŇ POCTASYNDAN

DÖWRÜŇ TALABY

YLMY HYZMATDAŞLYGY ILERLEDIP

Hyzmatdaşlyk ösüşe alyp barýar. Ylmy hyzmatdaşlyk babatda aýdylanda, onuň has güýçli depgindäki ösüşleriň şertidigi öz-özünden düşnükli bolsa gerek. Aslynda, ösüşler döwletiň binýadynyň berkligini üpjün edip, ol gönüden-göni ylmy binýat bilen kesgitlenilýär. Bu babatda hormatly Arkadagymyz: «Güýçli döwletde ylym esasy orny eýeleýär, diýmek biz ylmyň iň täze gazananlary bilen aýakdaş gitmelidiris» diýip nygtaýar. Elbetde, ähli ulgam öz gözbaşyny ylymdan alyp gaýdýar. Her bir ulgamyň işi diňe ylmy esasda guralanda, ol özüniň oňyn netijelerini berýär we ösüşlere ýol açýar. Şonuň üçin ýurdumyzda amal edilýän işleriň ählisiniň hem ylmy taýdan esaslandyrylmagyna möhüm ähmiýet berilýär. Ýurdumyzy ösdürmek babatdaky uzak möhletleýin meýilnamalardyr maksatnamalar ylmy esaslardan ugur alnyp düzülýär.

önümçilikleriň derwaýys meselelerine ýar. ylmy esaslandyrmalary işläp düzmek bilen baglydyr.

sy» barlaghanasy bilen uniwersitetiň «Türkmenistanyň düzüminde demir

«Türkmenistanda himiýa ylmyny we rasy Döwlet maksatnamasynyň «Ýurda ylmy hyzmatdaşlygyň ýola goýul- rişdeleri öndürmegiň tehnologiýasyny magyna wajyp orun berilýär. Şunda işläp taýýarlamak» üçin baş temasyylym ulgamynyň önümçilik hem-de nyň çäginde «Ýerli çig mallary ulanyp, bilim ulgamy bilen hyzmatdaşlygy ile- dokma önümleri üçin tebigy boýaglary maksady ýurdumyzda hereket edýän boýunça ylmy-barlag işlerini alyp bar-

laghanasy bilen organiki däl we anali- goşýar. Häzirki wagtda Türkmenistanyň ki himiýa kafedrasy «Ýerli çig mallaryň Ylymlar akademiýasynyň Himiýa ins- esasynda daşary ýurtlardan getirilýän tituty ýurdumyzyň ýokary okuw mek- harytlaryň ornuny tutýan we dünýä badepleri, şol sanda Magtymguly adyn- zarynda bäsdeşlige ukyply, senagat daky Türkmen döwlet uniwersiteti ähmiýetli himiýa önümleriniň önümçibilen ylmy hyzmatdaşlygy saklaýar. lik tehnologiýalaryny düzmegiň ylmy Himiýa institutynyň «Senagat himiýa- esaslaryny taýýarlamagyň» çäginde

ment klinkeriniň çig mal garyndysyny taýýarlamagyň ylmy esaslary» hem-de «Gurluşyk materiallarynyň häsiýetlerini gowulandyrmak maksady bilen, mineral goşundyly ýokary hilli önümleri almagyň tehnologiýasyny işläp düzmek» temasynyň çäginde «Düzüminde işjeň kremniý oksidini saklaýan ýerli çig mallaryň esasynda ýokary hilli mineral goşundyly sementi öndürmegiň tehnologiýasyny işläp düzmek» diýen temalar boýunça Şeýle resminamalaryň biri-de himiýa fakultetiniň fiziki-himiýa kafed- bilelikde ylmy işler alnyp barylýar. Bu ylmy-barlag işleriniň gidişinde oňyn netehnologiýalaryny toplumlaýyn ösdür- dumyzyň çig mallaryndan durmuş hi- tijeler alyndy we olar bu ugurdaky çap megiň 2021 — 2025-nji ýyllar üçin miýasy hem-de dokma senagaty üçin edilen ylmy makalalarda, ylmy-amaly Döwlet maksatnamasy» bolup, on- boýaglary we zerur bolan beýleki se- maslahatlardaky çykyşlarda, ýörite taýýarlanan oýlap tapysyň patentlerinde öz beýanyny tapdy. Şeýlelikde, gözbaşyny ylmy esaslandyrmalardan alyp gaýdýan möhüm maksatnamalaryň kabul edilri tutulýar. Bu hyzmatdaşlygyň esasy almagyň ylmy esaslary» diýen tema megi we şol maksatnamalardaky öňde duran wezipeleriň ýerine ýetirilip, netijeleriniň durmuşa geçirilmegi ýurdumy-Şeýle hem «Senagat himiýasy» bar- zyň durnukly ykdysady ösüşine goşant

saklaýan magdanlaryny ulanyp, se-

Rejepnur NURBERDIÝEW, Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Himiýa institutynyň «Senagat himiýasy» barlaghanasynyň müdiri, himiýa ylymlarynyň kandidaty.

perwer ýörelgeleriň, türkmen halkynyň medeniýetiniň, döredijilik kuwwatynyň döwrebap derejede ösdürilmegine uly üns berýär. Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Garaşsyz Watanymyz hemişelik Bitaraplyk derejesine eýe bolmagynyň 27 ýyllygynyň toýlanjak ýylynda beýleki döwletler bilen parahatçylyk söýüjilige, dostluga we ynanyşmaga esaslanýan hyzmatdaşlyk gatnaşyklaryny işjeň ösdürip, Durnukly ösüş maksatlarynyň durmuşa geçirilmegine saldamly goşant goşýar. Şunda dünýä halklarynyň özara düşünişmegine ýardam berýän medeni hyzmatdaşlyga aýratyn orun degişlidir. Täze taryhy döwürde hormatly Pre- hem edebiýat, sungat, kinematografiýa

ulgamdaky hyzmatdaşlyk hem giň gerimde ösdürilýär. Muňa «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynyň tyllaýy güýzünde Arkadagly Serdarymyzyň Gazagystan Respublikasyna amala aşyran döwlet saparynyň dowamynda, şeýle-de ýakynda Özbegistan Respublikasynyň Prezidentiniň ýurdumyza resmi saparynyň barşynda geçirilen netijeli gepleşikler, gazanylan ylalaşyklar hem aýdyň mysal-

Mälim bolşy ýaly, Gazagystanda türkmerkezleri hereket edýär. Hormatly Pre-

zidentimiziň parasatly baştutanlygynda işgärleriniň, aýdym-saz toparlarynyň gatdünýä döwletleri, şol sanda doganlyk naşmagynda çäreleri yzygiderli geçirmek, goňşy ýurtlar bilen medeni-ynsanperwer sport ýaryşlaryny guramak üçin ähli zerur şertleri üpjün etmek barada ylalaşyldy. Şeýle-de döwlet Baştutanymyzyň özara Medeniýet günlerini geçirmek baradaky teklibi goldanylyp, Gazagystanyň ýakyn wagtda Astanada we ýurduň beýleki şäherlerinde Türkmenistanyň döredijilik işgärlerini kabul etmäge taýýardygy tassyklandy. Bu çözgütler hem-de geçiriljek medeni çäreler türkmen-gazak dost-doganlyk gatnaşyklarynyň has-da berkidilmegine ýardam eder.

Özbegistan Respublikasynyň Prezimen milli medeni birleşikleri hem-de denti Şawkat Mirziýoýewiň ýakynda ýurdumyza amala aşyran resmi saparynyň zidentimiziň bu ýurda amala asyran döw- jemleri boýunca gol cekilen Strategik let saparynyň dowamynda geçirilen gep- hyzmatdaşlygy çuňlaşdyrmak hakynda leşiklerde medeni-ynsanperwer ulgamda Jarnamada beýan edilişi ýaly, sebitleriň ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň wajypdygy we ykdysadyýetiň degişli pudaklarynyň tassyklanyldy. Bu ugurda hyzmatdaşly- hakyky talaplaryndan ugur alyp, iki döwgy dowam etdirmek, döwletleriň ikisinde letiň ýokary, orta we hünär bilimi gurama-

larynyň ugry boýunça mundan beýläk-de özara hyzmatdaşlygy dowam etdirmek maksat edinilýär. Şeýle-de Jarnamada iki döwletiň ýokary hünärli işgärleri taýýarlamak meseleleri boýunça hyzmatdaşlygy hemmetaraplaýyn höweslendirjekdigi, konsert-gastrol we teatr işi ulgamynda, muzeý hem-de kitaphana işinde hyzmatdaşlygyň dowam etdiriljekdigi, Hökümetleriň özara Medeniýet günlerini geçirmäge ýardam berjekdigi bellenilýär. Iki ýurduň Prezidentleriniň Aşgabatda «Daşkent» dynç alyş seýilgähiniň açylyş dabarasyna gatnaşmagy, şeýle-de sanly ulgam arkaly Türkmen-özbek serhetýaka söwda zolagynyň — Söwda merkeziniň gurluşygyna ak pata bermekleri türkmen we özbek halklarynyň köpasyrlyk dostdoganlyk gatnaşyklarynda taryhy waka

Gahryman Arkadagymyzyň asylly başlangyçlaryny mynasyp dowam etdirip, dünýä döwletleri bilen dost-doganlyk, köpugurly hyzmatdaşlyk gatnaşyklarynyň yzygiderli ösdürilmegine we berkidilmegine uly ähmiýet berýän, bu ugurda uly işleri durmuşa geçirýän Arkadagly Serdarymyzyň janynyň sag, ömrüniň uzak, döwletli tutumlarynyň hemişe rowaç bolmagyny arzuw

Dursunjemal ÝYLKYBAÝEWA. Halkara ynsanperwer ylymlary we ösüş uniwersiteti.

TÜRKMEN ALABAÝYNYŇ BAÝRAMYNA

GUJURLY, SYZGYR, WEPALY

Türkmen alabaýlarynyň tohum arassalygyny gorap saklamak, olary ösdürip ýetişdirmek, milli itşynaslyk sungatynyň tärlerini ýaş nesillere öwretmek maksady bilen, geçen ýyl ýurdumyzyň ähli welaýatlarynda Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň merkezleri açylyp ulanmaga berildi. Oktýabr aýynyň soňky ýekşenbesinde bellenilýän Türkmen alabaýynyň baýramynyň şanyna ýurdumyz boýunça alabaýlaryň halkara gözellik bäsleşigi geçirilýär. Ýeňiji diýlip yglan edilen ite «Ýylyň edermen türkmen alabaýy» diýen medal gowşurylýar. Bäsleşige welaýatlardan iň naýbaşy, arassa tohumly itler gatnaşdyrylýar hem-de türkmen alabaýlarynyň arasynda beden gurluşynyň aýratynlygy, ukyp-başarnygy, päsgelçilikden geçişi boyunça yaryşlar guralyar.

Men ýaşlygymdan bäri türkmen alabaýlaryny saklap gelýärin. 1996-njy ýyldan bu itler bilen has içgin gyzyklanyp başladym. Arassa tohumly alabaýy edinmek üçin onuň gan arassalygyna aýratyn seretmeli. Reňk alyşýanyny görmeli. Köpeginiň beden gurluşynyň aýratynlygyna üns bermeli. Olary ýaşlygyndan sagdyn edip ýetişdirmeli. Munuň üçin dogry ýallamagy başarmaly. Kesellerden goramak üçin öňünden wagtly-wagtynda degişli sanjymlary geçirip durmaly. Alabaýyň, esasan, gezimini ýetirmeli. Dogry ýallap, çygryny wagtynda peýdalydyr. Ruhy taýdan lezzeti-de berip, kesellerden gorap bilseň, owadan sypatly alabaýy kemala getirip bolýar.

gezdirmek adam saglygy üçinem türgenleşigiň saglyga peýdasy kän. wagtda-da ýetişdirip gelýärler. Açyl

üstesine. Olary bäsleşiklere taýýarlamak üçin ýörite päsgelçiliklerden bars, Peleň ýaly tohum itleri ösdügeçirmeli. Munuň üçin itşynas ala- rip ýetişdirdim. Özümizde, şeýle-Alabaýy ir säher ýa-da agşam baýlar bilen des-deň gopmaly. Ir- de beýleki welaýatlarda itsvnaslar çaglary, howanyň salkyn wagtlary ginsiz işi talap edýändigi üçin şeýle şol tohum itleriň nesillerini häzirki

pan Geldimyrat aga ýaly halypalardan itşynaslygyň inçe syrlaryny öwrendim. Bizem halypa-şägirtlik ýoluna eýerip, ýaş itşynaslara öý artdyrýar. we meýdan sertlerinde alabaýlary idetmegiň tärlerini öwredýäris. Şägirtlerimden Döwran Atabaýew, Tirkişmuhammet Hommakow ýaly halypalyga ýetişenlerem bar.

Biz. itsvnaslara döwlet tarapvndan döredilýän giň şertler türkmen alabaýlarynyň tohum arassalygy-

ýetişdirmekde, ukyp-başarnygyny kämillesdirmekde uly goldaw-goltgy bolup, işe bolan höwesimizi has

Atamyrat SÜLEÝMANOW, Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň Mary welayat merkezinin başlygy, Türkmenistanyň at gazanan itşynasy.

GOJA TARYHDA ADY BAR...

ederlerimiziň alabaýlary ösdürip ýetişdirmekdäki yhlasy özüniň ajaýyp miwesini beripdir. Şeýlelikde, alabaýlar görnümdarlygy we batyrgaýlygy bilen bir hatarda, ynsanyň wepaly hemaýatkärine öwrülipdir. Bu babatda taryhy maglumatlaryň encemesi akademik W.I.Sarianidiniň «Marguş. Beýik medeniýetiň syrlar dünýäsi we onuň hakyky keşbi» atly eserinde jemlenipdir. Eseriň tutuş bir bölümi «Öküz we it dini ygtykatlary» diýlip atlandyrylyp, onda itleriň eý görlüp, hut ynsan derejesinde sarpalanandygy hakda şeýle diýilýär: «Dünýä medeniýetiniň hiç birinde-de ite otparazlykdaky ýaly hormat goýulmandyr. Awesta Widewdatynda it adamdan soň ikinji orunda durýar, muňa itler bilen baglanyşykly Marguş ýurdundan tapylan dürli gymmatlyklar şaýatlyk edýär».

Biziň eýýamymyzdan öňki II-I asyrlara degişli Täze we Köne Nusaý parfiýalylaryň esasy şäheri bolupdyr. XIII asyryň birinji çärýeginde ol ýerde hünärmentçilik ösüp, svrcalv we svrcasvz keramiki önümler bilen bir hatarda. farfordan gap-gaçlary ýasamak giňden ýola goýlupdyr. Şol gap-gaçlaryň ýüzüne-de adam we haýwan şekilleri çekilipdir. Şolaryň içinde Gündogar ýurtlaryna giňden ýaýran ertekilerdir rowaýatlar esasynda çekilen äpet guşlaryň we itleriň şekilleri aýratyn tapawutlanypdyr.

Türkmen itleriniň adama hemaýatkär bolandygyny gadymy edebi nusgalar hem habar berýär. Muny oguz paýhasynyň dürdäneleri bolan «Gorkut ata», «Görogly» şadessanlarynda, şeýle-de orta asyrlarda meşhur şahyr we edebiýatçy hökmünde tanalan Reýhan Horezminiň «Mertebeler we kemlikler» eserinde aýdyň görmek bolýar.

Horezminiň «Mertebeler we kemlikler» eseriniň tutuş bir bölümi «Itleriň üýrmegi we oduň ýalkymy myhmanlara ýol salgysydyr» diýlip atlandyrylýar. Eserde itler hereket edýän gahrymanlaryň hemrasy hökmünde suratlandyrylýar. Olar hemişe myhman gelýänini buşlap, öz eýeleriniň göwnüne galkynma berýärler. Muny eserdäki şu setirler doly tassyk edýär: «Dygbyl ibn Aly Huzagy şeýle diýdi: «Eger itim üýrüp, myhmanlary çagyrsa, kalbymda şatlyk çeşmesiniň suwy jos urýar. Olary süýji söz, ýagşylyk we myhmansöýerlik bilen garşy alýaryn».

Kitapda Dygbyl öz iti hakynda şeýle buýsançly setirleri beýan edýär:

Köpdür ýagşy gylygy. Üýrer, gije tümünde, Getirer myhmanlary. Öçse ojagyň ody, Peselende alawy. Gorjalap, ýakar ony, Bu, itimiň edebi.

«Gorkut ata» şadessanynyň «Salyr Gazanyň öýüniň ýagmalandygy boýy» bölüminde gujur-gaýratly köpek ynsanyň hemaýatçysy hökmünde örboýuna galsa, «Görogly» şadessanyndaky «it urşy» Görogly begiň söweş tälimi hökmünde görkezilýär.

«Gorkut atada» Gazan beg ordasynyň ýagdaýyny bilmek üçin Garaja çopanyň ýanyna ugranda, çopanyň gara köpegi onuň öňünden çykýar. Bu pursatlar eserde şeýle beýan edilýär: «Gazan gara köpek bilen habarlaşdy. Göreliň, hanym, ne habarlaşdy. Gazan aýdar:

Garaňky agşam olanda, waf-waf üýren,

Ajy aýran dökülende, şap-şap içen, Gelen hyýrsyzlary gorkuzan, Gorkuzyban, sesi bilen ürküzen,

Ordamyň habaryn bilermi sen, diýgil maňa.

Saňa başym saglygyndan eýgilikdir edem, köpek, saňa! diýdi. Köpek Gazanyň aýagynyň aşagynda togalandy. Gazan köpegiň yzyna düşüp, Garaja çopanyň ýanyna geldi».

Itleriň türkmen durmuşyndaky orny Gündogaryň beýik söz ussady Magtymguly Pyragynyň döredijiliginden hem sowa geçmändir. Söz ussady: «It ýalyn topraga dökseň hoşlanar» diýip, onuň häsiýetli aýratynlygyny beýan eden bolsa, tutuş bir eserini — «Ak it» poemasyny oňa bagyşlapdyr.

Gahryman Arkadagymyzyň «Türkmen alabaýy» goşgusynda:

Goja taryhda ady bar, Geçmişden janly ýadygär! Waspy dünýäni jadylan,

Ykrar türkmen alabaýy diýşi ýaly, milli gymmatlygymyz bolan türkmen alabaýlary dünýä ykrarnamasyna eýedir.

> Atamyrat ŞAGULYYEW, žurnalist.

alabaýlara goýulýan hor-

mat-sarpanyň örän be-

Garagöz, Akdöş, Ýekemen, Ýol-

lentdedigini subut etdi.

...Hamala itler ony aýak sesinden tanaýan ýaly, Haldurdy heniz howla girip-girmänkä, bary birden üýrüşip ugradylar. Käbiri howluda peýda bolan daýanykly pyýadanyň her bir hereketinden, garaýşyndan many gözläp, ondan gözüni aýyrman, garysyny ýassanyp ýatyrdy. Alabaýlaryň adamyň häsiýetini, päl-niýetini, özüni duýşuny, şatlygyny-gaýgysyny syzyp bilýändikleri hakynda ol çopanlardan, halypa itşynaslardan kän eşidipdi.

Itlerini gözden geçirip yören Haldurdy assyrynlyk bilen olaryň özlerini alyp baryşlaryny synlady. Edil adamlar ýaly, bu janawarlaryň hem her haýsynyň özüne muwapyk hüý-häsiýeti bar. Olary biri-birinden tapawutlandyrýan özboluşly alamatlar näçe diýseň tapylýar. Emma wepalylyk, garadangaýtmazlyk, mertlik, çydamlylyk, namysjaňlyk, eserdeňlik ýaly häsiýetler olaryň ählisine-de mahsus. On bäş ýyla basalykly wagt bäri alabaý itlerine ideg edip ýörensoň, muňa Haldurdy bäş barmagy ýaly belet bolupdyr...

syň! Alabaý itleri ýaly akylly, asylly janawarlary men şu ömrümde gören däldirin. A-haw, biziň Ýekemenimiz durşy bilen akyalahasyrdy. Möjekmi, şagalmy, anyk bilmedim welin, Ýekemen bir belanyň mekgesine mündi. Menem ynjalman ýaba atlandym-da, eňdim itiň yzyndan. Bir mojuk işiň boljagyny ýüregim syzan ýaly, barsam, Ýekemen goşuň gaýrasyndaky garpyzly pelde gapa- ol saňa wepadarlygyny, mähir-yhlasyny bilna düşen bolsa nätjek. Janawaryň ganjaryp duran penjesini görüp, ýüregim ezilip gitdi. Gapany ýazdyrjak bolup gaňyrýan welin, Ýekemen agyrysyna çydaman, goşarymdan çalaja agyz salýar. Emma dişläýenok, jandar diýjeksiň ýene, çynyny etse, elimi gara gana boýajak, zaluwat. Seresabrak çemeleş diýdigi-dä bu janawaryň.

durdynyň göz öňünde Juma çopanyň keşbi peýda boldy. Juma çopan janly-jandarlara, esasan hem itlere juda hamrak. Ol itlere ýal bermän saçagyň başyna çökmegi, duz datmagy uslyp bilmeýär. Alabaýlar hem özleriniň eý görülýändigini süňňi bilen syzýan bolmaga çemeli, janawarlaryň gubarsyz garaýyşlarynda bu adama mähribanlyk duýulýar.

Bir gezek süriniň halyndan habar almaga çyksa, köwşüniň gapdalynda Garagözüň ýa- ýulýar. Şonuň üçin maňa Gajarymyň yzyny bolup zähmet çekerin diýip arzuw etdim.

— Hally jan, men aýtsam, sen ynanmar- tanyny gördi. Ilkibada muňa üns bermedik hem bolsa, her gezek goşa gelende, bu ýagdaý gaýtalandy.

 Juma aga, Garagöz meni meýdan lyň öý-ä! Düýn gije goşuň çetinde turdy bir durmuşyna näbelet saýýar öýdýän. Onuň bu hereketi köwşüme ýylan-içýanyň girmeginden heder etdigimikä ýa-da biz örenimizde oýanary ýaly, eserdeňlik üçin edýär-

> Onçaklysyny bilmedim, Hally jan! Belki, dirmek isleýan bolmagam mümkin.

Garagöz güjükliginden Haldurdynyň elinde ösüp-ulalypdy. Süýtden çykandan soň, sürini goramak üçin goşa getirilen Garagöz Juma çopana tiz höwrükdi. Emma onuň Haldurda garaýşy has başgaçady. Ulagyň goşa golaýlaşýandygyny aňan Garagöz Haldurdyny garagörnümden garşy-Birmahalky bolan bu gürrüňi ýatlan Hal- lardy. Haldurdy alabaýlaryň diňe bir akylly däl, eýsem, duýgur, duýguçyl, ekläp-saklan adama mähriban jandardyklaryna hem

> ..Uzak ýoldan gelendigi ýüzünden bildirip duran ýasuly saglyk-amanlyk soraşylan dessine, habaryny aýtmak bilen boldy:

 Habarymy alsaň, Haldurdy, ýörite seni idäp gelendirin! Meniň adyma Galpak diýýärler. Gumda goýun bakýan. Özüň bilýäň, giň gelen Haldurdy gije ýola çykmagy nämakul sährada düşbi çolugyň, duýgur itiň bolmasa görüp, goşda galarman boldy. Daň bilen daş kyn. Soňky wagtlar itimiň garraýanlygy du-

tutar ýaly, oňa ýanamaçy ýekemen güjük taýýarlap ber! Şu ýumşumy bitirseň, bir tokly serpaý menden.

– Serpaýyň işi haýyr, Galpak aga! Ýöne meniň itlerim siziň göwnüňize, derdiňize ýa-

Her güjükden çopan iti çykmaýar. Men muňa belet. Emma, Haldurdy jan, seniň alabaýlaryň aslyna-nesline göwnüm ýetensoň, idegläp gelendirin! Itiň häsiýeti, köplenç, eýe- şuldy. sine, onuň beren terbiýesine hem bagly bolýar. Onuň ýaly bolsa, itlerim güjüklän mahaly habar beräýerin...

..Galpak aga gün ýaşar çaglary ýetip geldi. Ol gözi açylmadyk güjükleriň daş sypatyny, kellesiniň gurluşyny içgin synlaýardy, şol bir wagtyň özünde-de olaryň her bir hereketini gözden sypdyrmazlyga çalyşýardy. Soňra ýaşuly çopan güjükleriň äňini açyp, taňlaýyna seretdi. Galpak aga aşaky dodagyny disläp, ikibaka gybyrdap ýörşüne, içini hümledip, güjüklere öz ýanyndan bakul göründi

Garaňky ýatagyň her çüňkünde bir güjügi goýup, enesini içeri goýberdiler. Birsalymdan ene it akja ýumajyk ýaly güjügiň ýeňsesinden dişläp, daşary çykardy. Bu çopanyň göz ýüzünde goýandan soň, it beýleki güjüklerini hem ýagtylyga çykarmak üçin ýene yzyna ýumlukdy. Öz çakynyň dogry çykanyna göz ýetiren çopanyň ýüzi ýagtyldy.

ýan bu synag bilen gadymy döwürlerden bäri hakyky çopan itleri saýlanyp alnypdyr. Öňki döwürlerde uzak aralykda güjükleri bilen goýlup gaýdylan alabaý goşa haýsy güjügini birinji getirse, şol güjük hakyky çopan — ýekemen it hökmünde terbiýelenipdir.

Haldurdy daň bilen ithana baranda, ogullary Kerimdir Hekimiň hem bu ýerde, adatdakylary ýaly, alabaýlary gezim etdirmäge taýýar durandyklaryny gördi. Onuň her bir iş- ýen hormatly ada mynasyp boldy. Ol häzirki de ýardam bermäge, alabaý itlerini idetmäge höwesli ogullary saba ukusynyň hözirinden geçip, ithananyň içini syryp-süpürip, suwlap goýupdylar. Haldurdy öz göreldesine eýerýän ogullaryna guwandy.

— Kerim, arada kakamyň bizi Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň welaýatymyzda gurlan merkezine alyp gideni ýadyňdamy?! Merkezde alabaý itleri üçin çow ýürek buýsanjyny dile getirýär. döredilen şertleri, türgenleşik meýdançalaryny synlap, ulalsam, hökman şu ýerde itşynas

MAŞGALANYŇ ABADANÇYLYGY — DÖWLETIN BERKARARLYGY» ATLY BÄSLESIGE

 Men-ä ulalamda weterinar bolmagy, güjüjekleriň sagdyn ösüp-ulalmaklary üçin köp zatlary öwrenmegi ýüregime düwdüm - diýip, Kerim hem Hekimiň gürrüňine go-

Gahryman Arkadagymyzyň tagallasy bilen gurlup ulanylmaga berlen bu döwrebap merkeze ilkinji gezek baryp görende, Haldurdynyň özünde hem ýakymly duýgular döräpdi. Türkmen alabaý itleri hakynda döwlet derejesinde edilýän uly aladalara halkymyzyň geçmişine, milli mirasymyza goýulýan sarpa hökmünde baha beripdi.

Ogullarymyň türkmen alabaýlaryna yhlasyny görenimde, öz çagalyk döwrüm ýadyma düşýär. Çaga mahalym näçe jan etsemem, saklan güjüklerim eýigibermeýärdi. ha berýärdi. Ol güjükleriň birini göz astyna Şol mahal golaý-goltumymyzda maňa alaalyp goýdy, emma içinde saklady. Haldurdy baý itlerine ideg etmegiň abyny-tabyny öwçopanyň dymmasyndan ikirjiňlenýändigini redere adam ýokdy. Öýümizde alabaý itiniň duýdy. «Bolmasa, enesine saýladaýaly» di- bolmagyny, onuň bilen mahal-mahal gezim ýen Haldurdynyň bu teklibi çopana-da ma- etmegi höwes edýärdim. Gullukdan gelen uçurlarym, bu arzuwym meni ýene öz erkime goýmady. Şondan soň men, iň bolmanda, ýekeje alabaýy idedip ýetişdirmegi ýüreaime düwdüm.

Görogly etrabynda Şaguly aga diýen tejriastyna alan hälki güjügidi. Ony gapynyň daş beli itşynasyň bardygyny eşidip, ondan ýörite maslahat almaga bardym. Halypa itşynaslar Döwletmyrat Kürrükowyň, Myrat Bekiýewiň, Altymyrat Amadowyň, Resul Kerimowyň maslahatlary hem meniň itşynas bolup ýetişmegi-Çopanlaryň köpýyllyk tejribesine daýan- me, kämilleşmegime uly goltgy bolupdy diýip, Haldurdy gürrüň berdi.

Hawa, eden yhlasyň, çeken zähmetiň maksat-myrada ýetirýändigine ol magat göz ýetirdi. Türkmen alabaýlarynyň tohumçylygyny gowulandyrmak, sanyny köpeltmek babatda çekýän halal zähmeti göz öňünde tutulyp, Gurbansoltan eje adyndaky etrabyň ýaşaýjysy, Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň agzasy Haldurdy Goçow «Türkmenistanyň at gazanan itşynasy» diwagtda 25-e golaý alabaýa ideg edýär.

 Alabaý itleri pederlerimizden miras galan baýlygymyzdyr. Onuň tohum arassalygyny gorap saklamak, geljekki nesillere ýetirmek babatda nusgalyk işler durmuşa geçirilýär. Munuň üçin Gahryman Arkadagymyza, Arkadagly Serdarymyza köp sagbolsun aýdýarys — diýip, hususy itsynas Haldurdy Go-

Gurban GURBANOW.

Surata düşüren Bazar TILLAÝEW.

SPORT

Ökdeler öňe saýlandylar

mekdebinde sportuň gandbol görnü- kezdi. şi boýunça Türkmenistanyň birinjiligi çekeleşikli häsiýete eýe bolan ýaryşa da doglan oglan-gyzlar gatnaşdylar. Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komitetiniň meýilnamasy esasynda geçirilen sport ýaryşyna ýaş türgenler ýokary taýýarlykly gelendiklerini subut etdiler. Olaryň ýerine ýetiren dürs urgularynyň, garşydaşla-

Geçirilen ýaryşyň netijeleri boýunça ugrunda ýaryş geçirildi. Turuwbaşdan birinji orny Aşgabat şäherinden gelen Aşgabat şäherinden we ýurdumyzyň parlary eýelediler. Oglanlaryň hem-de welaýatlaryndan 2006-2007-nji ýyllar- gyzlaryň arasynda Mary we Balkan welaýatynyň ýygyndy toparlary ikinji, şeýle hem Lebap, Mary welaýatynyň ýygyndy topary üçünji orna mynasyp

Mary welaýatynyň tälimçileri Täçmyrat Jöwherowyň hem-de Zoplatnaýa Ýegeniýanyň ussat türgenleri taýýarlarynyň derwezelerine eden hüjümleriniň ýandyklary aýratyn bellenildi. Gyzykly aglabasy şowly tamamlanyp, ýaşlaryň geçen ýaryşda aýry-aýry türgenler hem

Golaýda Mary şäheriniň 1-nji sport sportda barha taplanýandygyny gör- deň-duşlaryndan tapawutlanmagy başardylar. Olardan Merdan Orazberdiýewi (derwezeçi), Kuwwat Annaberdiýewi, Ýakup Halykowy görkezmek bolar. Baýoglanlar hem-de gyzlar ýygyndy to- rakly orunlary eýelän türgenlere Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komitetiniň Hormat hatlary we medallary gowşuryldy. Tälimçilerdir türgenler sagdyn durmuş ýörelgesini öňe sürüp, türkmen sportuny ösdürmekde alyp barýan asylly işleri üçin hormatly Prezidentimiziň adyna çyn ýürekden alkyş aýtdylar.

> Welmuhammet GALANDAROW. (Oz habarçymyz).

UKYNYŇ SAGLYGA PEÝDASY

Adamyň sagdyn hem-de netijeli dyň dowamynda gözlerine dynç berzähmet çekmäge ukyply bolmagy üçin meli ýa-da uklamaly. Uky wagtynda kadaly uky zerur. Uky öz wagtynda we beden rahatlanýar we ähli ulgamlaryň doly alynmaly. Uly adamlar günüň do- işjeňligi kadalaşýar. Hut şonuň üçin wamynda 8, çagalar bolsa 10 sagat hem zähmet bilen dynç alşy sazlaş- wada pyýada gezelenç etmek saglyk uklamaly. Adam uklap ýatan mahaly, dyryp, öz wagtynda doly ukyňy almak onuň merkezi nerw ulgamynyň işjeň- zerur. Beden üçin kislorodyň zerur ligi seljerme tapgyryna girişip, dürli bolşy ýaly, merkezi nerw ulgamynyň gyjyndyryjylara täsirini peseldýär. Bel- kadaly işlemegi üçin uky hökmandyr. li bir sesleri, yşyklary ukudaky adam Ukynyň rahat bolmagy üçin agşam saýgarmaýar. Yürek, gan-damar, dem ýatmazdan öň agyr siňýän tagamlary alyş we iýmit siňdiriş ulgamlarynyň işi iýmezlige çalyşmaly. Ýatmazdan öň sazlaşykly hereket edýär. Gündizki azyndan bir bulgur arassa agyz suarakesme döwri adam 15 — 45 minu- wuny ýa-da gatyk içmek, arassa ho-

üçin peýdalydyr. Kadaly uky bedeniň kesellere garşy göreşijiligini ýokarlandyrýar. Ukynyň kadaly bolmagy sagdynlygyň girewidir.

Türkmenistanyň Saglygy goraýyş we derman senagaty ministrliginiň Saglygy goraýsyň habarlar merkezi.

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Ministrler Kabineti

Gazet 1920-nji ýylyň 29-njy iýulyndan bäri çykýar.

Baş redaktor Kakamyrat **REJEBOW**

REDAKSIÝANYŇ SALGYSY: Aşgabat şäheri, Garaşsyzlyk şaýoly-100, Türkmenbaşynyň erkin döredijilik mekany. TELEFON BELGILERI: kabulhana: 38-60-88, 39-96-99; baş redaktoryň orunbasary: 39-95-06; jogapkär kätip: 39-95-67; kätiplik: 39-95-68; BÖLÜMLER: döwlet we jemgyýetçilik durmuşy: 39-95-96; kanunçylyk we halkara gatnaşyklar: 39-95-76; oba özgertmeleri, senagat we ekologiýa: 39-95-94; sanly ykdysadyýet we telekeçilik: 39-95-75; medeniýet, sungat, taryh we edebiýat: 39-95-73; ylym-bilim we ýaşlar durmuşy: 39-95-95; saglyk, sport, syýahatçylyk we tebigat: 39-95-71; mahabatlar we bildirişler: 39-95-69; hat-habarlar: 39-95-68. Faks belgisi: 75-18-35. WELAYATLARDAKY HABARÇYLARYMYZ: Ahalda: (+993137) 3-70-03; Balkanda: (+993222) 6-09-01; Daşoguzda: (+993322) 7-00-57; Lebapda: (+993422) 3-26-83;

ELEKTRON SALGYSY: turkmenistan-gazeti@online.tm

Gazeti elektron görnüşde «turkmenmetbugat.gov.tm» we «metbugat.gov.tm» internet sahypalaryndan hem-de «Türkmenmetbugat» mobil goşundysyndan okap bilersiňiz. Redaksiýa gelen golýazmalar we fotosuratlar yzyna gaýtarylmaýar, olara jogap we syn berilmeýär. «Türkmenistan» gazetinden makalalar, eserler, fotosuratlar göçürilip cap edilende, gazete salgylanmak hökmandyr. Indeksi — 69460. Gazetiň asyl nusgasy Hojalyk hasaplasygyndaky redaksion birleşigiň Kompýuter merkezinde taýýarlanyldy. Gazet Türkmenistanyň Metbugat merkezinde ofset usulynda cap edildi. Ölçegi A-2, möçberi 2 ç.k. A-110413 Nusgasy 24000 sany. Gazetiň cap edilişiniň hiline Türkmenistanyň Metbugat merkezi jogap berýär. Telefon belgisi: 39-95-36.

